

suam sacerdoti legauit. et aiam suā illi cō-
mendauit. Quā vestē sacerdos accepit. s̄
de aia (sicut phdolor hodie multi faciūt)
modicū curauit. Non multo post idem sa-
cerdos in ordine cisterciensi nonici⁹ factus
est. Nocte x̄o quadā i dormitorio dormi-
ens. rapt⁹ est ad loca p̄gnaz. vbi magnus
erat clamor et tumult⁹. gemit⁹ et plactus
et diaboli tollētes eandē vestē in fetidam
atq; bulliētē lixiā intinxerūt. de qua cū
collū sacerdotis p̄cussisset. ille excitat⁹ for-
titer in dormitorio clamanit. adiuuate ad
iuuate. Quē cū fratres cū signo crucis cō-
pescerent. ait. En morior. en incēdor. Tūc
surgētes inuenerūt caput ei⁹ totū exustū.
sic q; ad infirmatoriū portauerūt eū semi-
uiuū. qui postmodū tñ cōualuit. ⁊ fidelit̄
R p aīab sibi cōmendatis orauit. **I**tem
sciendū q; fideliter debem⁹ aīab subueni-
re. q; plures aīe p lōgū tēpus in purgato-
rio arserūt. et plures ibi adhuc diu arde-
bunt. Nā legim⁹ in vno exemplo. q; quedā
aīa apparuit cuidā hōi dicens se esse depu-
tatam p̄gnis purgatoriū vsq; ad diem iu-
dicij. nisi suffragijs bonoꝝ hominū iuuā-
ret. Vlt legim⁹ i qdā sermōe. q; quedā aīe
a tpe christi in purgatorio fuerūt et fortas-
se adhuc sunt. Quare aut tam diu aliquē
aīe puniatur. et quō aliquē citius liberat̄
cum eis suffragijs subuenit. hoc quere aī
sermone d. vj. d.

De beata virgine Maria
Sermo clxi.

Beatam me di-
cent oēs generationes. **Lud. vi.**
Iohes de sancto geminiano di-
cit. Sol non mittit radios suos sup ter-
ram nisi p aerem trāscēdo. Cuius ratio ē.
q; aer est terre p̄p̄nquior ipso sole. Sic re-
uera sol iusticię christus dñs deus noster
non mittit radios sue gr̄e nisi p virginem
gl̄osam. cuz incompatibiliter p̄p̄nquior sit
omni creatura ipso deo. Igit ad matrem
gr̄e recurrā⁹ et ipsam salutem⁹. Ex q; ho-
die festaz natiuitatē beatę Marię x̄ginis
celebram⁹. tūc nos gaudere et exultare de-

bemus cū angelis. Vñ canit hodie in itro-
itu missę. Gaudeam⁹ oēs i d. diē f. ce. i ho-
nore x̄ginis Marię d. cur⁹. **R. gau. an. ⁊c.**
Vñ si iust⁹ es gaude. Quia ex illa cur⁹
festū hodie celebram⁹. or⁹ est sol iusticię.
q; est dator et augmētator gr̄e. Si capti-
uus duceris aliq; pctō. vel si p̄meris aliq;
gūi tēptatiōe. cōfortare ⁊ alacriter celebra
festū. **R. x̄ginis Marię.** q; ei⁹ filius fact⁹
est nob redēptio. **Vñ Aps. Qui est nob**
fact⁹ a deo iustificatio et redēptio. Si sa-
nus es. salutis tue auctorē in ea venerare.
cui⁹ ipsa mī est. Si impi⁹ noli despare. sed
matrē mīę inspella. Ecce enī fili⁹ ei⁹ p fidē
iustificat impiū. Oēs igit in cōi letem⁹. q; i
cūq; meritis ipsi⁹ adiuuari depōsam⁹. Nā
ipsa est quā beatā dicent oēs generatiōes
Vñ Bern. Ad Mariā sicut ad mediū re-
spiciūt. et q; in celo habitāt. et q; habitāt i
inferno. i. in purgatorio. et q; nos p̄cesserūt
et nos q; sum⁹. et q; nos sequūt. et nati na-
toꝝ qui nascunt ab illis. Illi q; sunt in celo
vt relatiuēt. et q; i inferno vt eripiant. ⁊ q;
p̄cesserūt vt p̄p̄bete fideles inueniant. q; se-
quunt⁹ vt gl̄ificent. Ideo beataz te dicent
oēs generatiōes. q; oībus generatiōib; vi-
tam ⁊ gl̄iam genuisti. In te enī angeli le-
ticiā. iusti gr̄am. pctōres veniā inueniūt in
eternū. Ergo merito beataz eā dicent oēs
generatiōes. Nā merito beata x̄go Ma-
ria ab oībo hōib; in mūdo viuētib; ve-
neranda et honorāda est. q; a christo filio
ei⁹ donata est in matrē oībo hōib;. vt ipsis
in omnibus necessitatib; subueniat. Circa
cuius adiutoriū in p̄senti s̄mone qnq; sūt
dicenda. **P**rimo q; efficaciter beata x̄go
Maria nos adiuuat. **S**ecūdo vñ hoc ha-
beat q; tam potēs est. **T**ertio qualiter nos
adiuuat. **Q**uarto p̄p̄ qd adiuuat. **Q**ui-
to exemplū. **Q**uāto ad p̄mum no-
tandū. q; beata x̄go nos efficaciter adiu-
uat. q; p̄t. scit. et vult. Ipsa enī adiuuare
p̄t. q; est mī omnipotētis. **Vñ Bern. Da**
ta est tibi omīs p̄tās in celo et in terra. vt
omīa q; cūq; volueris valeas impetrare.
Itē habet adiuuādi sapiāz. q; cognoscit
defectus nostros ⁊ necessitates n̄as. ergo

dicatur mater sapiencie et agnitionis. **Vñ**
Ecd. xliij. Ego mater pulcre dilectionis
 timoris et agnitionis. et sancte spei. **Item**
 habet adinuadi velle. qz ē mī mīe et boni-
 tatis. **Sciendū** qz magnitudo mīe xgi-
 nis **Marię** ostenditur in b. qz ei⁹ misericor-
 dia pcellit omnīū sanctorū misericordiam
 in celo viuentiū. **Vñ** assimilatur oliue capi
 qz est oīb⁹ patēs atqz cōmunis. **Ecd. xliij.**
 Quasi oliua speciosa in cāpis. **Pā** oībus
 psonis miseret. nobilib⁹. ignobilib⁹. sanis.
 infirmis. diuitib⁹ et paupib⁹. iustis et iniu-
 stis. inuenib⁹ et antiq⁹. **Item** oībus morib⁹
 et infirmitatib⁹ subuenit. si p honore dei
 est vt liberetur ab illis. **Item** sciendū qz
 sancti non inuāt hominē nisi inquātū deo
 placet. et saluti ipsius hominis expediēs est.
Ergo credere diffinitine. vt qz honorat il-
 lum sanctum. vel qui b facit. vel qz hoc di-
 mittit in honorem ipsius sancti. qz sibi hoc
 cōtingat vel hoc eueniat. est erroneū. quia
 forte voluntas dei est vt non libereris a ta-
 li infirmitate vel tribulatiōe vel necessita-
 te. Et sancti non orant p nobis nisi in qn-
 tum cognoscūt deū velle eos exaudire. qz
 forte talis infirmitas vel necessitas vlt pau-
 pertas est tibi causa salutis. et pseruat
 te a peccat⁹. aut forte deus ex misericordia
 sua vult in te puniri in p̄senti peccata tua.
 qz b vel scienter vel ignoranter cōmisisti.
 Aut p has tribulationes augere meritum
 tuum qd cōsequeris in futuro. **Vñ** dicit
Dugo. iij. li. de aīa. Quosdā p̄sciens de⁹
 multū peccare posse. flagellat eos infirmi-
 tate corpis. ne peccēt. vt eis vtilius sit frā-
 gi languorib⁹ ad salutē qz remanere in co-
 lumes ad damnationē. **Vñ** etiā **Aug⁹.** in
 li. de ciui. dei. Deus cum aduersis reb⁹ ex-
 agitat. aut merita examinat. aut peccata
 castigat. aut mercedē mibi c̄ternā p tole-
 ratis malis tpalibus fuat. **Ergo** cū puer
 tuus infirmatur. vel aliqū defectum ha-
 bet. et tu imploras et inuocas patrociniū
 et subsidīū alicuius sancti. cōmittere b de-
 tes deo et illi sancto vtrū expediat. et non
 diffinitine tenere nec credere. si b vel b fe-
 ceris qz puer tuus ppter b liberabit. quia

forte cū peccatis tuis demeruisti qz de⁹ te
 punit in puero tuo vt per has tribulatio-
 nes et occupationes quas habes cum pue-
 ro tuo. peccata tua cognoscas. et sic cū cō-
 tritione deum inuoces et merearis remissi-
 onem peccatorū. et tñ nihilomin⁹ sancti ho-
 norandi et inuocandi sunt cum magna fi-
 ducia. qz meruerūt b apud deum qz possūt
 nobis subuenire in nostris necessitatibus.
Item magnitudo misericordie virginis
Marię ostendit p alijs sanctis in b qz in-
 uat in omnib⁹ locis in mari. in terra. in cā-
 po. in domo. in lecto. **Item** in omnib⁹ tem-
 porib⁹ die noctuqz. de mane. de sero. in iu-
 uentute. in senectute. et sic de alijs. **Vnde**
 etiam **Bern⁹.** Virgo beata omnib⁹ veniā
 petentib⁹ misericordie sinū aperit. reis ob-
 tinet veniam. ggris medelam. pusillis cor-
 de robur. afflictis cōsolationē. periclitan-
 tibus adiutoriū et liberationē. **Vñ** etiam
Chyso. O dulcis xgo. non est fas te pos-
 se illum deserere. qui spem suam fiducialit⁹
 in te ponit. **Ex** his patet magnitudo mise-
 ricordie xginis **Marię**. **Quantum** **B**
 ad secundū qritur. vñ **Maria** b habeat
 qz tam potēs est tam in celo qz i terris. **Re-**
 spondetur qz b habet ex triplici iure et rati-
 one. **Et** b patet ex eo qz quis pōt apud ali-
 quem regem terrenū habere magnū posse.
 aut rōne. s. parentelē. aut rōne grē inuētē
 apud illum regē. aut rōne beneficij qd ex-
 hibuit illi regi. **Ita** triplici rōne beata vir-
 go **Maria** apud regē celestē obtinuit ma-
 gnum posse. **Primo** rōne parentelē. qz
 est mater regis c̄terni. **Et** ideo merito ha-
 bet magnū posse tanqz mater regis celestis
Et b lignatū est iij. li. **Regi. ij. c.** vbi dixit
Salomon berfabee matri suę. **Pete** mī
 mea. neqz enī fas est vt auertam faciē meā
 a te. **Secūdo** habet magnū posse ratiōe
 grē inuente. **Vñ** dixit ei angelus in annū-
 ciatione: **Inuenisti** enī grām apud deum
Et non tm inuenit apud deū grām. b etiā
 apud totū mundū. **Vñ** **Bern⁹.** Bene ma-
 ria dī gratia plena. qz deo angelisqz hoīb⁹
 ē grata. Deo p humilitatē. angelis p vir-
 ginitatē. homib⁹ p fecunditatē. **Tantam**
M

gratiam apud dominū inuenit. q̄ eaz ab eterno sibi in matrē elegit. Itē tantā grāz inuenit q̄ omnes petitiones eius exaudit. **Vñ. ij. li. Reg. xix. c. dixit Salomon matri suę. Omne qđ petieris a me impetrabil.** **Tertio** habet magnū p̄sserōne meriti: q̄ ipsa sup omnes puras creaturas merita cumulauit. **¶ Pro quo** sciendū q̄ merita beatę ginis **Marię** sūt nobilia. magna. et multa. **Primo** dico q̄ sunt nobilia p̄pter imediationē. Nam opa misericordię q̄ nos intemur paupib; exhibere. ipsa imediate in ipsum deū exercebat. **¶ Ip**sa enī eum lacte suo pauit. hospitio vteri sui hospitauit. vestiuit euz humanitate. s. corpe. qđ de purissimo sanguīe eius factū est opatione spūssancti. pendente in cruce tanq̄ in carcere positū eum visitauit. quia iuxta crucē stetit et sepulture ei? interfuit. sic q̄ opa misericordię q̄ nos paupib; exhibemus. ipsa qđem imediate in ipsū deū exercebat. Ergo eius merita sunt nobilio. ra meritis nostris. **Secundo** fuerūt ei? merita magna. p̄pter duplicatā opationē. q̄ simul et semel cōtemplationē et actionem exercebat. **¶ Raz** in eo q̄ nutritiuit Iesum necessaria corporis ministrando. in hoc etiā ipsa intēdit deo. eius diuinitatē sublimiter cōtemplando. **Tertio** eius merita fuerūt multa. p̄pter cōtinationē. quia sine cessatione meruit et merita cumulauit. **¶ Sed** diceret quō semp meruit. nōne qñq; comedit et bibit et dormiuit? **Respo.** deo q̄ oīa illa necessaria corporis ita discrete ordinauit. q̄ etiā cessando ab opibus et q̄escendo semp meruit. p̄pter feruentē charitatē. Et h̄ non est mirū. q̄ nobis est possibile semp mereri in omnib; q̄ facim? vel dimittimus. cum in grā dei sumus et oīa ad deū referim? **Vñ** **Ap̄ls.** Scimus qm̄ diligētib; deū oīa coopantur in bonum. In h̄ enī p̄cellimus sanctos in celo exñtes. q̄ nihil amplius mereri possunt. s. nos possumus in p̄senti vita semper mereri. **¶ Verbi grā.** Si comedis p̄pter cōfortationē nature et cum grārum actione. cibo tuus laudat deū. et sic comedendo mereris coronā

vite eterne. **¶ Item** si dormis ea intentione vt fortior fias ad surgendū et seruendum deo. sic dormiendo mereris. **¶ Unde** etiam **Greg.** Somnus sanctorū nō vacat a merito. **¶ Item** si laboras manualiter ea intentione vt habeas unde telet vxorez tuam et pueros tuos de iustis laborib; nutrire valeas. et non indigeas furari. nec qđq; iniuste lucrari. **¶ Vel** si laboras ea intentione vt de laborib; tuis paupib; subuenias q̄ per se laborare non p̄nt. **¶ Vel** si laboras vt p̄nitentiā ade et humano generi iniunctaz pficias. **¶ Et** quicunq; h̄az trium intentionum vnā habes. et sic in grā laboras. sep mereris in qlibet ope coronā vite eterne. **¶ Ergo** pistor non p̄t pinsere panem quin mereatur vite eterne coronā. **¶ Sitr** faber. sartor. sutor. rusticus exercens agriculturā et sic de alijs laboratorib;. **¶ Et** p̄ vna die i qua h̄ in p̄senti vita fideliter laborasti. habebis maius p̄miū in regno celoz. q̄ tot? mūdus valere p̄t. **Vñ** **ps.** Labores manuum tuaz q̄ māducabis beatus es et bñ tibi erit zc. **Vñ** etiā **Bern.** de p̄sideratione. Si labor te terret. merces inuitet. **Vñ** quisq; enī fm suum laborē mercedez accipiet. **Vñ** etiā **Amb.** Breuis huius labor est meta. s. corona perpetua. **¶ Sz** **quan** tum ad tertiu. s. qualiter beata **rgo** **Maria** nos adiunat. **¶ Pro quo** sciendū q̄ ipsa adiunat hominē in omni statu. s. i vita. in morte. et post mortē. **Vñ** canitur de ea. **Maria** mater gr̄e. mater misericordię. tu nos ab hoste p̄tege. et in hora mortis suscipe. **¶ Adiunat** qđem in p̄senti taz malos q̄ bonos. Bonos. s. eos in grā p̄seruādo. et eis grām augmentādo. **¶ Ideo** dī: **Maria** mater gr̄e. **¶ Malos** v̄o ad p̄nitentiā reducēdo. **¶ Ideo** dī. **Mater** misericordię. **¶ Adiunat** etia in morte nos ab insidijs diaboli p̄tegendo. **¶ Ideo** subdit: **Tu** nos ab hoste p̄tege. **¶ Adiunat** etiā post mortē aīas i suis manib; suscipiendo et eas in celum deducēdo. **¶ Ideo** subdit. **Et** in hora mortis suscipe. **¶ Unde** q̄ritur super h̄ q̄ **Maria** vocat sine nominat mater misericordię. an ipsa v̄ filius eius sit magi misericors. **¶ Rñdetur** q̄

filius in infinitū plus habet de misericor-
 dia q̄ h̄go sancta. quia sicut infinite ē po-
 tentie. sic et infinite misericordie. **Un̄ ps.**
 Misericordie eius sup̄ oīa op̄a ei⁹. Sed
 ipsa beata h̄go Maria dī mater mīe. qz
 semp̄ misericorditer egit. Et ideo q̄tū ad
 h̄ peccatores fiducialius ad matrē miseri-
 cordie cōfugiūt. **Un̄ Bern.** Reuolue di-
 ligenti⁹ euāgelice historie seriē vniuersaz
 et si qd forte increpatorū durū vel asperū
 inuenieris. mariā de cetero suspectam ha-
 bras. et ad eam accedere verearis. S; fili-
 us eius non solū est misericors. s; etiā iust⁹
 in omnib; opib; suis. **Un̄ ps.** Vniuersę
 vię dñi misericordia et veritas. **Quatū**
 ad quartū. s; ppter quid beata h̄go nos
 adiunat. **Sciendum** qz h̄go gloriosa
 inuēiēdo tenetur et obligat nobis pec-
 catorib; misericordiā et grām exhibere. vt
 etiā nullo modo valeat a nobis cōtinere
 misericordiā suā etiā si vellet. s; iusto dei
 iudicio cōuincit oportere nobis grāz dare
 Et h̄ triplici rōne. **Primo** cōuincit no-
 bis grām exhibere ppter ipsius grē inuen-
 tionem. Humanū enī genus in lapsu pri-
 morum parentū grāz pdidit. quā angelo
 testāte Maria inuenit. Sic enī ait ange-
 lus **Luc. j.** Inuenisti enī grām apud do-
 minū. Iustum est tam in iudicio ecclēsti-
 co q̄ ciuili. vt qui rem alterius inuenit. ei
 restituat cui⁹ erat. Et sic p iustam senten-
 tiaz cogit Maria nobis peccatorib; resti-
 tuere grām velit nolit. **Secūdo** cogit
 nobis misereri ppter maternū effectū. Nā
 ex eo qz eius filius dignat⁹ dici et esse fr̄ n̄r.
 Juxta illud ps. **Narrabo** nomē tuū fr̄ib;
 meis. Item in euāgelio dixit christ⁹ Ma-
 rie magdalene. **Vade** dic ad fr̄es meos:
 Ascēdo ad pa. me. et ad pa. v̄m. Ex hac
 iusta rōne cogit esse mater n̄ra. Itē qz su-
 mus nos fr̄es christi. patuit supra h̄mone
 clvi. vbi dī. qz christ⁹ frater noster est ex
 vtroq; parente. et sic maior est fr̄nitas int̄
 christū et hominē q̄ inter christū et angelū
 Un̄ ad **Heb. ij.** Quisq; angelos apprehē-
 dit. s; semen abraę. Scimus enī qz omnis
 mater diligit filios suos. Un̄ sicut **Iesus**

christus h̄m deitatem naturalis est filius
 dei patris. et omnes electi filij adoptiui.
 Sic a simili **Iesus christus** h̄m humanita-
 tem ē naturalis filius Marię et nos eius
 filij ex materna affectione. Hinc est quod
Luc. j. dī. Deperi filiū suū p̄mogeni-
 tum. Qui p̄mogenitus eius iusto ordine
 dī respectu nostri. qui post illū filij eius su-
 mus. Ex hac autē materna affectione co-
 gitur beata h̄go Maria curam habere n̄ri
 Scimus enī qz aīaliū volucrū et serpentū
 mater cogitur diligere fctum suū. Q si
 tam fortis est natura. vt oīs creatura ma-
 terno ex affectu cogat velle bonū filijs su-
 is. multo magi diuinus affectus in matre
 dei cogit eam nos amare. qz filius dei qui
 venit ex misericordia in vterz h̄ginis. fecit
 eius viscera misericordiā redolere. **Unde**
Bern. Qui pomū in manu habuerit per
 dimidiā diez. per reliquā ptem diei man⁹
 redolet odorem. Sic a simili qz miseri-
 cordia q̄ est deus in eius viscerib; nouē men-
 sib; requieuit. ideo eius viscera redolet bo-
 nitatem et misericordia; in sempiternum.
Tertio cogit nobis misereri ex filij recō-
 mendatione. Ad h̄ enī elegit christus fili⁹
 Marię tempus et locum aptissimū. quo
 nos recōmendaret n̄ri. Tempus enī aptis-
 simum est tempus passionis. et loc⁹ aptissi-
 mus ē locus passiois. qn̄ dixit: **Mulier** ec-
 ce filius tuus. vt ex loco et tpe ipsam recō-
 mendationē ei pfundius inculcaret. Nā
 nomine **Iohannis** q̄ interpretat⁹ grā. oīes
 peccatores cōuersi ad dñm intelligantur.
 quos in illo loco et tempe n̄ri cōmendare
 voluit. vt cum ira dei in iudicio egredere⁹
 ad puniendū et damnādū peccatores.
 ipsa memor loci et tempis passionis. p no-
 bis affectuosius interpellaret. ac si illa re-
 cōmendatione filius ei diceret illud **Esa.**
xvi. Absconde fugiētes et vagos ne per-
 das. ac si dicat. **Vide** mater oculis cordis
 et corpis. qd q̄tū et qualia. p peccatorib;
 patior. et eos tibi habeas recōmendatos.
 qz licet multa et magna sit valde mīa ma-
 tris sup̄ peccatores. tñ maior est miseri-
 cordia filij. vtpote qz est ipsemet misericordia

batens misericordiā essentialiter p̄ infini-
tum affectuosi? cupiens nos saluari q̄s dā
nari. Et ideo matrē suę passioni interesse
voluit. vt per suā intercessionē. cui nō est
phas aliqd̄ denegare. occasionē miserēdi
habeat peccatoribz. **Q**uāt maria solli-
cita sit in reconciliando peccatores. patet p̄
tale exemplū. Quidaz peccator volens ire
ad peccandū ad altare ḡginis gl̄iosę stās
salutauit eaz angelica salutatione. q̄ mo-
dus eius erat q̄ncunqz p̄teriuir altare vel
imaginem ḡginis. **M**arg. q̄ semp eaz sa-
lutauit. qd̄ euz faceret. vidit imaginē eius.
Tē ḡginis q̄ sup altare erat viuificari si-
mul cum puero quē tenebat. viditqz san-
guinem fluere de puero in gremio eius. sic
fluxerat de vulneribz christi in cruce. **Q**d̄
cum cerneret obstupefactus dixit: **O** dñā
q̄s fecit b̄. et ḡgo m̄dit. tu et ceteri pctōres
q̄ amplius crucifigitis filiū meū q̄s fecerāt
iudci. **V**olebatqz ḡgo. sanguinem pueri
tergere et restringere et non poterat. et pec-
cator ille cōuersus ad ḡginez dixit: **O** ma-
ter misericordiḡ intercede p̄ me. **E**t illa. vos
peccatores vocatis me matrē misericordiḡ
qui tñ nō cessat me facere matrē miseric̄ z
tristitiḡ. **E**t ille: **N**ō sic inq̄t p̄ssima dñā
loq̄re. s̄ memēto aduocatā peccatoz te eē
et intercede p̄ me. **E**t mater ad filiū: **O** p̄ss-
sime fili amore mei misereri huic peccatori
Et filius: **N**ō mater nec grauari debes q̄
te non audio. q̄ et ego rogauī patrē meū.
p̄mo vt si possibile foret. alio modo genus
humanū saluari. trāfferet ad me calicem
passiōis. z noluit me audire. **E**t mater: **O**
fili memento q̄ materno amore te foui et
alui vberibz meis. et cōdona huic pctōri.
Et filius: **O** mater ex iusticia tibi ostendā
q̄ exaudire te non teneor. **E**t mater: **N**on
hm̄ iusticiā causēm s̄ ad m̄iam cōfugiam?
Et ḡ. p̄pter tuā misericordiā miserere huic
peccatori. **E**t filius: **R**ogauī ego secundo
p̄tem meūz vt si possibile foret. alio modo
genus humanū saluari. trāfferet a me ca-
licem passionis. et non audiuit me. **E**t m̄
O fili memēto laboz et doloꝝ q̄s sustinui
tecum. et dona mihi istuz pctōrem. **E**t fili?

O mater noli ḡuari q̄ te non exaudiam.
s̄ memēto q̄ tertio rogauī patrē meum vt
transferret a me calicem passionis et nō ex-
audiuit me. **E**t mater deposuit filiū et vo-
luit p̄cidere ad pedes eius. **Q**d̄ videns fi-
lius dixit ad eaz: **Q**uid est mater qd̄ face-
re vis. **E**t illa: **T**amdiu ad pedes tuos cū
peccatore iacebo quousqz veniā ei cōcedas
Et filius: **A**blit s̄ mater. statutū est i lege
diuina q̄ filius debet honorare matrē. **E**t
iusticia cōcludit q̄ ille debet legē implere
qui legem dedit. **C**ū autē ego filius tuus
sim z tu mater mea. te honorare volo i isto
peccatore. et sibi p̄pter te oīa peccata idul-
gere vt sit pax inter me z eum. **E**t in signū
pacis osculet̄ vulnera mea. et sic peccator
osculando sanauit omnia vulnera ch̄isti.

**De beata virgine maria alius
Sermo. clxiij.**

Ecce mihi ma-

f gna q̄ potens est. et sanctū nomē
eius. **L**uc. j. **H**iero. **D**e beatissi-
ma et gl̄iosissima ḡgine **M**aria loq̄ me i-
dignū fateor. s̄ et puto q̄ nemo sit q̄ p̄su-
mat. nisi q̄ q̄ta sint q̄ pandūtur ignorat.
Tamen si ad s̄ nemo idoneus inuenitur:
votis oībus cessare non debet q̄libet etiaz
peccator a laudibz ḡginis gl̄iosę. **U**nde
etiā **Aug.** **Q**uid enī dicam de te paup̄ in
genio euz de te q̄cquid dixerō minor: lans
est q̄ tua dignitas meret. **N**am si oīa mē-
bra verteret̄ in linguas. eius laudē adhuc
explicare non possent. **V**n̄ **Bern.** **S**i om-
nium martyṛū vulnera et mēbra verteret̄
in linguas. eam sufficiēter laudare nō pos-
sent. **S**i igit̄ tanti doctores fatentur se ad
s̄ non posse sufficere. qd̄ dicā de modernis
doctoribz. q̄ respectu eoz sunt quasi gutta
respectu maris. **S**ed recurrēdū est ad illā
de qua locuturi sumus. vt apud filiū suū
n̄ram insufficientiā adiunet. et indignita-
tem excuset. q̄ dñs fecit ei magna q̄ potēs
est. zc. **V**n̄ in p̄senti h̄mone et in p̄senti fe-
sto **R.** **b**eatę ḡginis **M**arḡ tria sunt dicē-
da. **P**rimo de nouem dignitatibz q̄b̄ eā
p̄uilegiavit deus p̄ ceteris sanctis et hoībz

Secundo quō ipsa beata **Virgo Maria** est
 exemplar mox et futurū. Tercio exemplū.
Quantum ad p̄mū sciendū. q̄ p̄ma di-
 gnitas Marię est. q̄ eam ab omni pecca-
 to mortali veniali et originali mūdauit et
 custodiuit. Rari aut sunt q̄ sibi caueāt ab
 omni peccato mortali. Rariores sunt q̄ ca-
 ueant a veniali. Rarissimi q̄ nascātur sine
 originali. Ideo rarissimi. q̄ nō inueniunt
 nisi tres in nouo testamento. s. **christus. be-
 ata Virgo Maria. et Iohes baptista.** De
 Virgine enī maria dī **Lanq̄iij.** Tota pul-
 cra es amica mea. et macula non est in te.
 Ipsa enī fuit pulcra. q̄ ab omni peccato
 mortali penitus aliena. Fuit tota pulcra.
 q̄ in carne et aīa a peccato originali mun-
 data. Fuit sine macula. q̄ ab omni veni-
 ali immunis effecta. **Vñ Bern.** Ego puto
 q̄ copiosior sanctificatiōis benedictio in
 mariam q̄ alios ab vtero sanctificatos de-
 scenderit. q̄ non solum eius ortus sanctifi-
 caret. sed etiam vitā eius teinceps immunē
 ab omni peccato cōseruaret. qd̄ alteri ne-
 mini in natis mulierū credit esse donatū.
Vñ etiā Aug. Lum de peccatis agit nul-
 lam. p̄sus de hac sanctissima Virgine Ma-
 ria volo fieri mentionē. **Vñ ps.** Aīa eius
 in vita ipsius benediceť. Qd̄ nulli cōcedit
 in hac vita. Nam si omnes sancti et sāctę
 interrogarent si peccassent. omnes rēderēt
 Si dixerim? q̄ pctm̄ n̄ habuerim? veritas
 in nobis non est. **Vñ Salomon.** Nō est
 hō iust? in terra q̄ facit bonū et nō peccet.
Vñ etiā Proverb. xxiij. Septies in die
 cadit iustus et resurgit. **Vñ etiā dī in de-
 cre.** Vis homo habet peccata venialia. de
 p̄p̄. dis. ij. **Opponit.** S; sine omni peccato
 mortali pot. est vnusq̄sq; viuere. et opposi-
 tum tenere est erroneū et hereticū. **Vñ ma-
 gister sententiarū li. ij. dis. xxxvj.** Illos er-
 rare dicim? q̄ cum manū hō dicit hōtem
 peccatū mortale vitare non posse. **Secū-
 da dignitas est.** q̄ eam in matrē suā ele-
 git p̄p̄ omnib; mulierib; et Virgib;. **Vñ**
 cantatur de ea. Elegit eaz; deus et p̄legit
 eam. **Vñ Bern.** Proinde factor omnū
 vt homo fieret nascitur? de homine. talem

sibi debuit matrē eligere q̄n̄pot? cōdere
 qualem et se decere sciebat. et sibi placita-
 ram nouerat. Voluit igit Virgine esse de q̄
 imaculatus pcederet omnū maculas pur-
 gaturus. Voluit et humilē de qua mī et
 humilis corde pcederet. **Unde sciendū**
 q̄ beata Virgo fuit vera mater christi. quia
 materiam carnis sibi dedit. cōuenientē lo-
 cum in vtero tribuit. nutrimentū sibi exhi-
 buit. Ista tria faciūt eam verā esse matrē
 christi. q̄ totā substantiā ministravit. ita
 q̄ nullus pater ibi aliqd̄ dedit. Corp? ali-
 orum pucroz formatū est dnab; lincis. i.
 semine vtriusq; pentis. Corpus aut christi
 formatū est tāū in vna linea. i. sola car-
 ne Virginea. **Vñ christus** non vocat se filiū
 hominū. s. filiū hōis. q̄ ex coop̄atione spi-
 ritus sancti et ex sanguinib; purissimis bea-
 te Virginis formatū est corpus christi. Itē
 fuit sollicita et studiosa mater. Ideo stu-
 diosa fuit vt dicit Bern. q̄ omnia opera
 mīe erga p̄sonam filij exhibuit. Ipsū enī
 indumēto carnis induit. Ipsum etiā i ho-
 spitio vteri sui nouē mensib; hospitē fecit.
 Ipsum q̄ p̄ infantile etatē infirmū fouit.
 nutriuit et potauit. Ipsum in cruce tan q̄
 in carcere positū visitauit. eius sepulture i-
 terfuit. Et sic bene studiosa mater fuit. q̄
 oīa opa misericordie erga filiū exercere vo-
 luit. et iō mater filio fuit valde chara. imo
 charissima. qd̄ qd̄ ipse oñdit. qm̄ in cruce
 existens tantā curā de ea habuit q̄ eā Jo-
 hanni cōmendauit. **Christus** namq; **E**
 in hac vita qnq; habuit et possedit. **Da-**
 buit qd̄dem quādam puam expensarū sibi
 datam pecuniā. habuit corpus et animā.
 habuit matrē. habuit ecclesiā. Ea autem
 q̄ fuerūt vilia custodi vilissimo cōmisit. ea
 aut q̄ fuerūt chara custodib; bonis cōmisit
 sine cōmendauit. Quā pecuniā quā cōtem-
 ptibilem et vilissimā reputauit. custodi vi-
 lissimo. s. iude traditori cōmisit. Corp? su-
 um p̄p̄iū charis custodib; s. Nicodemo et
 Ioseph ab arimathia cōmisit. Ecclesiā ho-
 quā habebat chariorē chariori custodi. s.
 Petro tradidit dū dixit: Tu es Pet? et
 super banc petrā edificabo ecclesiam meā.
 M 3

Sermo

Matrē autē charissimā. s. **J**ohanni euangeliſte cōmiſit. **A**iam quā habuit ſup̄chariſſimā. cuſtodi ſup̄chariſſimo omnium. ſ. p̄ri ſuo eterno cōmēdauit. **Vñ** **L**uc. xxiij. **P**ater in man⁹ t. cō. ſpi. m. **T**ertia dignitas eſt. q. xgo cōcepit et xgo pmanſit. **I**nſup peperit filiū ſuū ſine dolore. **E**t illa pceptio p̄dicta fuit p **E**ſa. p̄p̄etā q. dixit: **E**cce xgo cōcipiet et pariet filiū. **U**nde **A**ugl. **Q**ui ſcripſit tabulas lapideas ſine ſtilo ferro. ipſe granidauit xginē mariā ſpūſācto. **E**t q. p̄duxit panē in beremo ſine aratione. ipſe imp̄gnauit xginem ſine corruptione. **E**t qui fecit xgam ſine plūua germinare. ipſe fecit filiā dauid ſine ſemine generare. **I**tē **P**etr⁹ **R**anen. loquēſ de xgine **M**aria dicit. **V**irgo inq̄t te matrem p̄ſtitit grā nō natura. in tuo pceptu. in tuo partu pudor. ancta eſt caſtitas. ite gr̄itas roborata. ſolidata eſt uirginitas. **I**tē **I**tem ſciendū q. p̄tus xginis p̄cellit p̄t aliax mulier. q. ceterē mulieres an p̄tum hūit timorē. q. in p̄tu p̄clitane. g. cōmunit mulieres p̄parant ſe an partum quaſi ad mortē cuz p̄ceptione ſacramēti. **I**n partu hūit dolorē. **Vñ** **B**en. iij. **I**n dolore p̄ies filios tuos. **E**t poſt p̄tum habent languorem. **S**ed beata xgo timere non debuit. q. habuit angelū cuſtodientē. patrē ſāctificantē. p̄s. **S**anctificauit tabernaculum ſuum altiffim⁹. **S**p̄s ſanctū cōceptū operantē. **L**uc. j. **S**p̄s ſanctus ſuperueniet ī te. q. ſc̄z cōceptum tuū efficiat. filiū dei in vtero eius habitantē. **E**ccl. xxiij. **Q**ui creauit me requirit in tabernaculo meo. **S**ilr in p̄tu non habuit dolorē. **T**ū q. chriſtus ſibi illum dolorē vſq. in ſuā paſſionē ſuaui. **T**ūc enī gladi⁹ doloris p̄tranſiuit animam ei⁹. **T**ū q. ſine peccato cōcepit. 7 mulier rōne peccati illi dolori ſbiecta fuit. **T**ū q. tantā habuit leticiā de eo q. ſe videbat dei filium parere. generare redemptorē. et ſuam xginitatē retinere. q. tam imenſa leticia omnē aliū dolorē excluſit. **S**ilr poſt partū non habuit languorē. q. medicinā dei portauit. i. filium dei q. ſanat omnē lāguorem et omnē infirmitatē. **T**um q. xgo

altiffimi vmbraclum et refrigeriū ſibi fecit. et nullā moleſtiā eam pati in p̄tu p̄miſit. **L**uc. j. **C**irca altiffimi obumbrabit tibi. **Q**uarta dignitas eſt. q. ipſe chriſtus m̄i ſuū ſubdit⁹ fuit. **Vñ** **L**uc. ij. **E**t erat ſubditus illis. vbi chriſt⁹ docet filios obedire parentib⁹. **D**e h̄ gr̄e ante ſmone. xxiij. **S**. **Q**uinta dignitas eſt q. omnes gr̄as quas alij ſancti habuerūt p̄ticulariter. ipſa habuit vniuerſaliter. **P**ā abraā habuit fidelitatē magnā. ſ. ipſa fidelior. **M**oyſes habuit manſuetudinē. ſ. ipſa māſuetior. **D**auid habuit humilitatē. ſ. ipſa humilior. **J**ohes euāgelista ſuaui⁹ xginitatem. ſed ipſa purior. **M**artha habuit hoſpitalitatē. ſ. ipſa liberior. q. chriſt⁹ nouē menſib⁹ in vtero ipſi⁹ hoſpitatus fuit. **M**aria magdalena inſerit cōtemplationi. ſed ipſa in cōtemplatione ſublimior fuit. **B**eat⁹ **N**icolaus m̄iaz exhibuit. ipſa clemēti⁹ fuit. et ſic de alijs. **Vñ** **P**rouer. xxxj. **M**ultę filię cōgregauerūt diuitias. tu ſola ſupergreſſa es vniuerſas. **Vñ** **B**ern. **N**on decuit **M**ariā cōmunes gr̄as habere nec paucas. q. ſummū geſtabat in vtero ſed q̄cquid ſummū. q̄cquid altiffimū fuit ī gr̄a. ſ. abū d̄atiffime poſſidebat. **Vñ** **H**ier. **C**eteris p̄ p̄tes **M**arię x̄o ſetota ſilr fudit plenitudo diuinitatis. **U**nde iterū **B**ern. **M**erito de te xgo beata plenitudo gr̄e p̄dicat⁹. q. non deſuit tibi fides p̄rarchay. charitas ap̄loy. martyriū patientia. ſobrietas cōfeſſoy. caſtitas xginū. puritas anḡloy. **S**exta dignitas ē oīum chriſtianoꝝ ſpecialis collaudatio. q. vere q̄t ipſi chriſto. tot ſunt laudes ipſi xgini marię. **Vñ** **E**ccl. xliij. **B**ndictionē oīum genitū dedit illi. **Q**uis enī eſt tam ſcleratus. q. nō habeat deuotionē ad beatā uirginem. **R**am cū q̄s offendit pedē ad lapidem ſtatim inuocat **M**ariā. **V**el etiā q̄n cūq. occurrat alicui gr̄adis tribulatio ſine ab aqua ſine ab igne. vel etiā a quacunq. alia creatura. ſtatim hō imploꝝat patrocinū xginis gl. oſe **M**arię. clamādo **O** **V**e **M**aria. **S**ic et quaſi naturaliter eſt iā hō mini inſitum habere ad **M**ariam ſp̄eale

refugium tanq̃ ad matrē ppriam. **Sep-**
tima dignitas **Marię** est q̃ **Iesus** chri-
 stus in occursum ei⁹ perrexit cū exercitū ce-
 lesti qñ ipsa de hac vita migravit. **¶** **Uñ**
 sciendū q̃ christus matrē suā **gine** **Ma-**
 riam cū honorabili societate assūpsit. **Rā**
 angeli p̃iarchę pphete et apostoli sibi cū
 christo obuiuerūt. **Et** merito q̃ omnes
 isti sancti eam honorare tenebant. **Angeli**
 enī q̃ ipsa beata **ggo** **Maria** est dñā an-
 gelorū. **Patriarchę** q̃ de eorū stirpe de-
 scendit. **Prophete** q̃ ipsa spū pphetico
 plena fuit. **Apostoli** q̃ ipsa eorū magistra
 fuit q̃ apli p̃sentes corpali ter fuerūt. et ei ex-
 equias fecerūt. **Unde** sciendū q̃ bis eua-
 cuatū fuit celū. **Primo** qñ christ⁹ ascen-
 dit q̃ tunc nullus in celo remansit. **S** oēs
 obuiam christo venerūt. **Secūdo** qñ
 beata **ggo** assumpta fuit q̃ tunc oēs an-
 geli et omnes aīę sanctorū et ipse christus
 obuiam sibi venerūt. **Tertio** euacuabit
 in iudicio q̃ tunc omnes in celo exñtes in
 valles iosaphat pficiscēt. **Octaua** di-
 gnitas est q̃ eam tanq̃ reginā celi ad dex-
 tram suā collocauit. **Sciendū** q̃ q̃li-
 bet regina p̃e ceteris p̃suenit in regali pal-
 latio tria habere. s. nobiliores locū ornatū
 et famulatū. **Ita** tria habet regina celi.
Ideo dicit ps. **Astitit** regina a dextris in
 vestitu deaurato. **Habet** igit beata vir-
 go **Maria** nobiliores locū sine sitū quia se-
 det a dextris filij sui. **Secundo** hz no-
 biliores ornatū. **Ideo** dī. **In** vestitu de-
 aurato. i. cum corpe glificato. **Bern.** **To-**
 ta cōglia angelorū frequētia. vt videat re-
 ginam sedentē a dextris dñi **xtutū** in ve-
 stitu deaurato. i. corpe semper imaculato.
 circūdata varietate. i. mltiplicitate **xtutū**
 distincta. **Tertio** habet nobiliores famu-
 latum q̃ omnes angeli et sancti assidue fa-
 mulant ei. **Ideo** subdit. circūdata varietate.
Varietas est angelorū et omnium celesti-
 um spiritū. s. p̃iarcharū pphetarū aplo-
 rum martyrum cōfessorū et **gginum**. **Oñes** iste
 varietates ipsam circūdant q̃ omnes isti
 tanq̃ domicelli et domicelle sibi assistunt
 et eam venerant et laudāt. **Itē** per ipsam

et ppter ipsam in celis eternaliter honore
 altissimo honorabimur ab oīb; ordinibus
 angelorū. **Quēadmodū** vniūsi fr̃es et so-
 rores regine a tota familia sua reuerēdis-
 sime honorant. sic et nos ab oīb; angelis ra-
 tione sororis ñre **gginis** **Marię**. **Nona** **3**
 dignitas est q̃ ipsam **Iesus** christ⁹ petitiō-
 nariam hominū fecit. **Uñ Bern.** **Per** te
 accessū habem⁹ ad filiū. **O** beata genitrix
 vitę inuentrix gr̃e mater salutis copiosa
 charitas tua ñroz cooperiat multitudi-
 nem peccatorū fecunditas tua gl̃iosa fecū-
 ditates nobis pariat meritorū. **Dñā** ñra
 mediatrix ñra tuo filio nos reph̃eta tuo
 filio nos recōmeda. **Ideo** beata **ggo** ma-
 ria assimilat p̃mo aurore. **Sicut** enī auro-
 ra est mediū inter diē et noctē sic ipsa est
 mediatrix inter nos et deū. **Uñ Bern.**
Securū accessū habet hō ad deū vbi me-
 diatorem causę suę filiū habet añ patrem
 matrē añ filiū. **Christus** nudato corpore
 p̃ri oñdit latus et vulnera. **Maria** pectus
 et vbera non p̃ot modo fieri repulsa vbi
 tot cōcurrunt charitatis insignia. **Itē** assi-
 milatur lune **Sicut** enī luna p̃ ceteris pla-
 netis terre est magis vicina sic et ipsa p̃e
 ceteris sanctis peccatorib; est magis p̃pinq̃
 cum sua m̃ia. **Item** ipsa compat soli quia
 eius m̃ia p̃ oībus alijs est cōmunior. **Itē**
 sicut sol habet tres planetas sup se et tres i-
 fra se. **Sic** et ipsa beata **ggo** **Maria** ha-
 bet trinitatem sup se et tres status hoīum
 scz cōiugatorū viduarū et **gginū** infra se.
Nam ipsa est p̃posita a christo cōiugatis
 viduis et **gginib;** quorū omnium curā ge-
 rit sicut mater sollicita sup suos filios et fi-
 lias. **Itē** sicut sol lucē suam et calozē suū
 cōmuniter tribuit oīb; tam bonis q̃ malis
 iustis et iniustis. **Sic** et ipsa lucē gr̃e et ca-
 lozē misericordię oīb; impendit. **Unde**
Bern. **Oñib;** sinū misericordię aperit vt
 de plenitudine eius accipiāt vniūsi. **Cap-**
 tiuus redemptionē eger curationē tristis
 cōsolationē peccator veniā iustus gr̃am
 angelus leticiā filij p̃sona carnis huma-
 ne substantiā tota deniq; trinitas gl̃iam.
Item beata **ggo** **Maria** compat stelle

Sermo

maris. **Un** canitur: Ave maris stella dei mater alma etc. Quia sicut stella mari vniuersaliter dirigit omnes nauigantes suis radijs. sic **Virgo Maria** oēs homines per mare huius mundi transcentes. dirigit suis exemplis. illuminat. et informat. Informat enim mulieres coniungatas ut viris suis obediant. et eos honoret. sicut ipsa **Ioseph** obedivit. et ipsum semper honorauit. Informat viduas ut post mortem viro suorum alios non accipiant. sed in sua viduitate permaneat. Informat virginis ut hominum consortia fugiant et a multiloquio se temperent. Informat penitentes ut opera penitentiae perficiant. Informat etiam homines in istis ut de die in diem proficiant. et semper meliores fiant etc. Quia igitur beatissima **Virgo Maria** omnibus per mare huius mundi nauigantibus radios exemplorum suorum emittit. ideo stella maris vocari debuit. Item dicitur stella maris ratione stationis. quia non occidit sicut alia stella. sed semper in conspectu filij. per ipsos peccatores intercedit. Quia cum oēs sancti et sanctę peccatores derelinquunt. tunc ipsa sola eum non derelinquit. **Un** sequitur quod quilibet peccator ad gloriosissimam virginem Mariam confugiat. tanquam ad mediatricem auxiliantem. quam nullum unquam peccatorem quicumque perditum dedignatur. **Un** **Angelus.** Maria tu peccatores totius mundi despectum materno affectu amplecteris. nec deseris eum quousque deus per te placatur ipsi sue gratie reformabit. **Un** **Bernardus:** Mater dei et hominis. mater rei et iudicis. mater regis et exul cum sis mater vtriusque. non recet ut interfiliis dei discordiam esse permittas. **Quantum** ad secundum sciendum quod beata virgo Maria omnibus hominibus cuiuscunque status fortunam vincedi tribuit. quia oēs homines aut sunt in prosperitate. aut in adversitate. aut in medio constituti. Illis qui sunt in prosperitate et qui preeminet alijs in donis temporalibus naturalibus vel spiritualibus dat exemplum humilitatis. Quia in die annunciationis preponit omnibus creaturis. quia regina celi et mater dei effecta est. Ipsa autem se humilians respondit angelo dicens: Ecce ancilla domini etc. Quia autem necesse sit humilitatem in prosperitate fructuare. ostendit **Augustinus** di-

cens: Humilitatis sectatores et preseruatores maxime eos convenit esse. qui in aliquo dono ceteris preeminet. **Un** humiliare nos debemus cum deus sua dona siue temporalia siue spiritualia tribuit. siue etiam cum ad dignitates per moti sumus. **Un** **Bernardus** super **Mattheum** dicitur angelus. Non magnus est esse humile in abiectione. magna prius et rara virtus humilitas honorata. **Secundo** illis qui preeminet tribulationibus dat exemplum et formam patientie. et hoc in tempore et die passionis christi. quam plurimum martyr effecta est. quia habuit quatuordecim martyrium. eo quod eius martyrium non fuit in carne sed in mente. **Un** **Bernardus** dicitur. Alii sancti passi sunt per christum in carne. Beata autem virgo in illa parte passa est quam impossibilis et immortalis habet. sed est in anima vel in mente. Idcirco verum fateor. plurimum martyr fuit. quia atrocius passa est. dum tempore passionis christi gladium in anima sua sustinuit. Qui gladium doloris causabat primo et eo quod ipsa prius erat et vidit filium suum pati penam ignominiosam id est. penam latronum. penam dolorosam. quia in nervosis membris manibus et pedibus clavis perforatus. et per totum corpus vulneratus. Penam diuturnam. quia ab hora noctis et per totam noctem usque ad horam nonam dicitur in qua expiravit in supplicijs et doloribus se fuit et penam iniustam quia peccatum non fecit. sustinuit. Multum enim dolet mater. quia audit filium morte horribili necatum. maxime autem dolet cum ante oculos suos videt filium vulnerari et occidi. Quanto ergo dolore beata **Virgo** cruciabat. quam filium suum videbat mortuum et ipsum morte horribili necatum. et hoc omnia fieri ante conspectum. Item erat ipse ad adiuvandum. Magna etenim est consolatio matris quam assistit filio morienti. et potest sibi in aliquo subvenire. Hec autem filium morientem in nullo potuit adiuvare. Audiebat ipsum sitire et non poterat ei potum porrigere. Videbat corpus eius plenum vulneribus. et non poterat alligare. Videbat corpus eius cruentatum. et non poterat lintheo abstergere. Videbat caput eius non habere reclinatorium nec illi poterat exhibere fulcimentum. Videbat et illum nostras deflentem miseras. nec se tamen posse lacrymas

abstergere ab oculis. Videbat ipsum ex-
pirare. et nō poterat ipsū osculari et ample-
xari. Itē erat destituta omni humano au-
xilio. Nam apli fugerāt a christo sic qd nō
habuit auxiliante neqz cōsiliante. Unde
Damaf. Ipsa beata xgo dolores q̄s ef-
fugit paries. hos in christi passione susti-
nuit. Vñ etiā Ansel. Dñā mea q̄s fōtes
erupisse dicam de pudicissimis oculis tuis
cum attenderes vnicū filiū tuū innocentem
corā te flagellari. mactari. et carnē de car-
ne tua ab impijs crudelit̄ dilacerari. Itē
sciendū qd beata xgo Maria in his oibz
tribulationibz semp patientiā suavit. nec
aliqd signū odij et impatiētis oñdit. Er-
go illi errāt qui dicunt qd xgo sibi ipsi cri-
ues extraxerit. et se cū pugnis xterauerit.
q̄ nūqz aliqd signū indecētis oñdit. sed i-
vulsit crucifixoribz. et affectavit salutē ip-
sorum. Et h̄ qd christus oravit ore dicens:
Pater ignosce illis. h̄ ipsa affectabat cor
de. Tercio illis q̄ sunt in medio p̄stituti
dat exemplū opandi et tempus vtilit̄ ex-
pendendi. Nam ipsa semp temp̄ vtilit̄ ex-
pendit et nūqz ociosa fuit. Unde Prover-
b. xxi. Panē ociosa non comedit. Sic ex
emplo Marię debem⁹ opari bonum. Vñ
Job. ix. Opamini dū dies est. venit enim
nox in qua nemo opari pōt. Nā inter oīa
q̄ deus nobis administrat in p̄senti. nihil
est nobilius et vtili⁹ q̄ tempus gr̄e. Bern̄
Nihil p̄ciosius tpe. q̄ studiose seruādus ē
tempus. Vñ Bern̄. Om̄e tēpus nobis i-
pensū a nobis exigit. q̄liter sit expēsū. Vñ
in his p̄ctis iam dictis debem⁹ imitari be-
atam xginē Mariā. Vñ Proverb. viij.
Beati q̄ custodiūt vias meas. Quan-
tum ad terciū. nota exemplū in q̄ cogno-
scere poteris. qd est vtile et salubre beatam
xginē Mariā in necessitatibz innocare.
Vñ legit̄ in libro de miraculis beatę xgi-
nis. Qdā matrona beatę xgini deuo-
ta. ples suas informando filia edocuit. vt
ipsā in necessitatibz iuocarent deuote di-
centes: Ave maria. Quę filiā dissolutā et
vagabundam et saltatricē et claffatricem
habuit. quā ipsa mater pluries correxit. h̄

pax in ea p̄fecit. qz pater dilexit eā p̄ cete-
ris pueris suis. eo qd pulcra et mūdāna eēt.
et emit ei pulcras et pomposas vestes. q̄ in
vna die dñica choriq̄do fatigata iuit ad
quoddā pomeriū sedēs sub vna arbore vo-
lens refocillari. cui diabolus imēdiate affu-
it dicēs: Surge veni mecū. Cui illa: Quis
nam es tu? Et ille: Sū diabolus cui⁹ ppo-
situm conaris implere arma et rete nostrū
ad aīas capiēdas. Vñ modo recipies p̄c-
nam. non solū p̄ tuis peccatis. s̄ etiā p̄ pec-
catis omnīū q̄s p̄ ornatū corporis tui ad
malas cōcupiscētias induxisti. Et diabol⁹
statim violenter nitebat eam rape. Et cla-
mauit dicens: Virgo maria adiūua me.
sicut mater in puericia eam edocuit. et sta-
tim dixit clara voce: Ave maria gr̄a ple-
na ē. Rñdit diabolus: Maledicta sit q̄
te hanc orōnem docuit. quam si non dix-
isses iudicio dei ad inferni incēdiū te traxis-
sem. vbi tu cum tuis equalibz p̄naz cōdi-
gnam. p̄ omnibz quos ad peccandū traxis-
sti inuenisses. Quę postmodū nūqz am-
plius choriq̄auit. et vestes pomposas depo-
suit. et vitam et mores humiliter emenda-
uit. et beatę xgini amplius vsqz ad mortē
seruinit. et sic vitam suā in bono finivit.

¶ Cōmunis sermo de beata vir-
gine maria. Sermo. clxij.

Ego mater pul-
cre dilectionis et timoris et agni-
tionis. et sanctę spei. Eccl. xxij.
Sciendū qd nemo pōt digne laudare
beatam xginē Mariam nisi ipsum di-
gnū faciat ille qui habitauit in vtero ei⁹
Quis eam laudare poterit sufficiēter quę
eternū ptulit xbum. quę suū genuit cre-
atorem q̄ nobis dedit mediatorē dei et ho-
minū. q̄ nobis cibum attulit angelorum.
Vñ dicit Petr⁹ Damia. Qualiter eam
laudare poterit mortal̄ hōis xbi. q̄ d̄ se p-
tulit xbi qd manet in eternū. Quę ligna
in eius laude inueniūt idonea. q̄ illū genu-
it quē omnia bñdicūt. cui et cū tremore ser-
uiunt elementa. Vñ etiā Damaf. Licet
mille ora. mille linguę vociferentur. non

sufficeret. s. nec si omnes lingue hominum
conuenirent eaz mirificis possent efferre p-
conijs. **O**is eni pconij excedit magnitudi-
nem. et omne eloquiū ad eius excellentiā in-
sufficiens inuenit. **U**n etia **Bern.** **U**tinā
mibi tot essent lingue q̄t sunt stelle. 7 oēs
illas possem cōuētere in laudez genitricis
dei. nec sic satiarer. **E**t si nullus humanus
fmo in eius laude inuenit idoneus. nō tñ
ppter s ab eius laude cessare debem⁹. s qd
possum⁹ faciam⁹. nā ipsa est mater pulcre
dilectionis 7 timoris. **E**x q̄ hodie festū. **Q**u-
beatē **Marię** celebram⁹. q̄ est non solū mī-
christi. s etia omniū hominū et dñā ange-
lorum. **L**ūc in p̄senti f̄mone q̄ttuor de be-
ata ḡgine sunt dicenda. **P**rimo per q̄ fa-
cta sit mater dñi. **S**ecūdo p quē facta sit
mater omniū hominū. **T**ertio per q̄ facta
sit dñā angeloz. **Q**uarto dicenda sūt ali-
qua exempla d̄ beata ḡgine. in q̄b cogno-
scere poterimus bonitatē et pietatē ḡginis
marie. **Q**uantum ad p̄mū sciendū. q
tria fecerūt beatā ḡginem **Mariā** matrem
dñi. **P**rimū est eius castitas. q̄ ipsa
est speculū ḡginū. **H**oc ptz. q̄ habuit tri-
plicem ḡginitatē. **P**rimo integrā. s. in
corpe 7 aīa. **J. Thessal. v.** Integer spūs vī-
et aīa et corpus sine q̄rela in aduētū dñi
nri iesu christi fuerit. **S**ūt enī q̄daz q̄ non
hūt integritatē corpis. sicut fuit magdale-
na. ceu aliq̄ opinātur. et heu iāz plures sūt
in mūdo. **U**n **Hiero.** **Q**ui imundiciā
luxurię pfectę p̄tinetie subiicit. sāctior da-
uid existit. fortior **Sampsonē**. **Q**uāz nihil
vili⁹ ē q̄ a carne vinci. nihil gliosi⁹ q̄ car-
nem vincere. **A**lij sunt q̄ hūt integritatem
corpis. s. non aīę. q̄ p malā cōcupiscentiā
et cōsensū aīam maculāt. **U**n **Matth. v.**
Qui viderit mulierē ad cōcupiscendū eā
iā mēchar⁹ est eā in corde suo. **S**ic intel-
ligit de tactu illicito et locutione 7 corpis
ornatu zc. **U**n **Hiero.** **Q**uā mille sunt
ḡgines carne s. non spū. quoz corpus est
integrū s aīa corrupta. **U**n **Isid. de sum.**
bo. **V**irgo carne 7 nō mēte p̄mū n̄ habet i
repromissiōe. **A**lij sunt q̄ non hūt itegrita-
tē spūs. q̄. s. p morale pctm spm suū a spō

so suo diuidunt. et sic adulteriū spūale cō-
mittūt. **B**eata autē ḡgo habuit integrita-
tem in corpe. q̄ sp corpus suū illibatū ser-
uauit. **E**t in aīa. q̄ omne p̄uū motū et cō-
cupiscentiā penit⁹ resecavit. **E**t in spū. q̄
nūq̄ p aliquod peccatū a deo diuisa fuit.
Laticoz. iij. **T**ota pulcra es amica mea
Secundo habuit ḡginitatē exempla-
rem. q̄ ei⁹ ḡginitas oībz ḡginibz fuit exē-
plū. **I**deo signata est p amygdalū. q̄ in
ceteras arbores. p̄mo flores. p̄duxit. **S**ic 7
beata ḡgo p̄mo inter mulieres votū ḡgi-
nitatē emilit. p̄s. **A**dducunt regi virgines
post eā. **R**ā an ipsā ḡginitas nō videbat⁹
esse magni meriti vel honoris. postmodū
aut facta est magni meriti. q̄ debet ei fru-
ctus centesim⁹. cū cōiugat⁹ et corrup⁹ dat
tricesim⁹. 7 viduis sexagesim⁹. **E**t etia vir-
ginitas facta est magni honoris. q̄ ipsam
honorauit christ⁹. q̄ nō de cōiugata cor-
rupta. s de ḡgine nasci voluit. **I**psā etia
ḡginitatē honorāt angeli. vt ptz in sancti
ḡginibz. **S**icut in **Agnete** cui angeli vestē
p̄parauerūt. et ei⁹ nuditatē tēxerūt. **I**n ce-
cilia. cui angel⁹ coronā de celo attulit. **E**t
in beata **Barbara**. cui angel⁹ stolā candi-
dam deportauit. qua nudatū corp⁹ ei⁹ te-
xit. **E**t i beata **katherina** quā angeli p̄p̄is
manibz sepelierūt in mōte sinai. **I**te omnes
hoīes exemplo christi 7 angeloz honorare
debent ḡgines. **U**n **Damas. li. iij.** **A**n-
p̄t̄is abstinentia angeloz est imitatio. q̄to
itaq̄ est angel⁹ hoīe supior. tāto ḡginitas
nuptijs est honorabilior. **Q**uis enī hoīz
est tam stolidus q̄ nō amet et honoret vir-
ginitatē. quā etia diabolus honorat. **U**n
Lco. iij. legit q̄ demon asmode⁹ ḡginita-
tem **Sare** a septē corruptoribz liberauit.
quos singulatim occidit. q̄c̄ito vnusq̄sq̄
ipsoz ad ḡginem introiuit. **I**tem ptz hoc
in beata **Agnete**. cuius ḡginitatis insidia-
tozem. s. p̄fecti filiū diabolus ilico suffoca-
uit. **D**iabol⁹ ergo velit nolit honorat vir-
gines. sicut victus victrices. et tanq̄ ange-
lorum sorores. 7 tanq̄ christi sp̄sas. **U**n
Bern. **V**irginitas est gēma virtutum. et
germana angelorum. lampas ecclesiarū.

lux animę ipsa calcat libidinē. vincit diabolum. cōtemnit seculū. tēpmit omne piculum. **Tertio** beata **hgo** Maria habuit **h**ginitatē transfusā. qz in alios castitatez trāsfudit. licet enī pulcherrima fuit. tñ a nullo cōcupisci potuit. Et talem **h**ginitatem sancta katherina nō habuit. q̄uis **hgo** esset mente et corpe. tñ **Maxentius** eam cōcupiuit. **Similiter** et beata **Margaretha** quā **Plinius** cōcupiuit. Et beata **Agnes** quā p̄fecti filius adamauit. et sic de alijs. **Sed dices.** vñ accidit q̄ nullus inspicientiā Mariā cōcupiscere potuit. **R**espondet q̄ accidit p̄ncipaliter tribz rōnibz. **Prima** ratio. qz taliter se habuit in omnibz verbis factis et moribz q̄ nulli dabat occasionem peccandi sed mouit cor cuiuslibet ipsam intuentis ad deuotionem. **Secunda** ratio est. ppter luminis claritatez q̄ de eius facie exibat. q̄ hoīes in admiratiōe inducebat. et ad deum laudanduz de tam nobili creatura. **Tertia** ratio est qz de occultabat in ea oīa q̄ poterāt esse incitamenta ad libidinē. et dedit illā grām oībus eam intuentibz. vt non inordinate mouerentur erga eam ad malū. sed solum ad bonum. **Secūdam.** q̄ beatā **h**ginē mariam fecit esse matrem christi est humilitas vt ipsa fateat p se. **Lud. j.** Respexit humilitatē ancille sue. **Bern.** Audeo dicere q̄ nec Marię **h**ginitas sine humilitate placuisset. ppter qd cum p̄gabrielē dei filiū ex ea incarnā dus dēnūciaret. oīnz **h**tutū oblita de sola humilitate gloriatur dicens: Quia respexit humilitatē ancille sue. **Uñ etiā Aug.** Si audeo dicere tūc Marię nō tñ profuit sua virginitas. q̄stū eius humilitas. **P**er eius humilitatem deus est incarnatus. peccator liberatus. dānatus saluatus. exul reductus. mortuus suscitatus. **Uñ** sciendum q̄ beata **hgo** Maria post christū humilima fuit inter oēs hoīes et sctos q̄ bīcin mundo vixerūt. Nam ipsius mirāda humilitas apparet in h. q̄ licet sctior sit omnibz in celo et in terra. tñ nūq̄ legitur de ea in euangelio q̄ aliquod miraculum perpetrauerat. vel etiāz facere at-

temptauerat in p̄senti vita. **De scto Petro** legit **Act. v.** **U**mbra illius sanauit infirmos. **Similiter** de sancto **Johāne** euāgelista qui tunicam suā fecit ponere super mortuos q̄ occisi fuerūt cum veneno et reuixerunt. **Similiter** et beatus **Andreas** q̄ suscitauit q̄draginta mortuos q̄ in aq̄ iterierunt. et sic de alijs sanctis. **Quis** enī beata **hgo** magnā cōpassionē habuit cū tribulatis. quę bene fuisset causa incitans eā ad miracula faciendū. tñ humilitas adeo cor ipsius occupabat. q̄ ppter humilitatē attēptare non p̄sumpsit. **Uñ Bern.** Merito facta est nouissima prima. q̄ cum esset p̄ma omnium se nouissimā faciebat. **Sz** q̄ritur cur beata **hgo** Maria debuit esse tam humilis? **R**esidetur p̄mo ideo. qz debuit illum recipe totaliter in se. q̄ est super omnes. ideo humiliari debuit infra oēs. **Secundo** qz debuit sup omnes sctos et sup omnes choros angeloz exaltari tāq̄ regina celi et dñā angeloz. ideo debuit eē humilima. **Uñ Amb.** sup Beati immaculati. **Quāto** enī quis est abiectior in h seculo. tanto magis exaltabitur in futuro. **Tercio** qz sicut p̄ supbiam **Eue** mors intravit in hunc mundū. Sic ecōuerso vita p̄ humilitatē Marię reddita ē huic mundo. Et qz p̄traria p̄trarijs curant. ideo sic **Eua** p̄ supbiam voluit se assimilare altissimo deo q̄ est sup oēs. Sic **Maria** ecōuerso debuit se humilimam exhibere. vt a nobis mortem auferret et vitā daret. **Uñ** canitur de ea: **M**ortē quā sēmina intulit. sēmina fugauit. **Tertiū** qd fecit eā m̄rez dñi est firmitas fidei. Nam ipsa beata virgo cōmēdata est ppter fidē **Lud. j.** Beata q̄ credidisti qm̄ p̄ficient in te oīa q̄ dicta sūt tibi a dño. **Ubi** **Elisabeth** mater **Johis baptiste** fidei attribuit. q̄ beata **hgo** Maria christū concipe meruit. **Uñ** **Aug.** in li. de **h**ginibus. **Beatior** fuit maria p̄cipiēdo fidem q̄z carnē christi. **Nihil** enī Marię m̄r̄na. p̄pinq̄tas p̄fuisse nisi eū felicius corde q̄ carne gestasset. **Pro** quo sciēdū. q̄ beata **hgo** maria habuit fidē firmā. qd p̄tuit i passiōe christi. quia

Bermo

ceteris aplis a fide cadētibus ipsa in f. de fir-
ma pmanlit. **Quantū** ad secundū scien-
dum. q tria fecerūt beatā hginem maria3
dnaz angeloz. **Primū** est puritas mēti
et corpis. **Vñ Amb.** Virgo erat nō solū
corpe s et mēte. **Pro quo** sciēdū q pu-
ritas Marię pcellit non solū puritatē om-
nium hoīum s etiā angeloz. **Vñ Ansel.**
Decebat qdēvt hgo beata ea puritate ni-
teret q sub deo maior neq̄ intelligi. **Sz**
q̄ntur qre beata hgo Maria debuit ēē tā
pura? Rñdet q̄ideo. qz p puritatē venit
bō ad similitudinē dei. **Sed** Maria debuit
assimilari deo et in se recipere speculū sine
macula. s. filiū dei. igit debuit ēē purissima.
Secūdo qz illud opus. s. incarnatiōis
debuit esse totaliter a spū scto. fm qdixit
angel⁹ ad Mariā **Lud. j.** Spū sanct⁹ su-
perueniet in te zc. **Quanto** igit q̄s est pu-
rior. tanto libētius et efficac⁹ spū sanctus
opat i eo. igit debuit esse purissima. **Ter-
tio** qz iesus christ⁹ filius dei venit nos per
eam reducere ad statū immortalitatis. s. an-
gelicę puritatē. vbi nō nubēt atqz nubentē.
s. erunt sicut angeli dei. igit zc. **Secun-
dum** qd fecit eam dnaz angeloz fuit ip-
sius cōstantia et firmitas volūtatē. Sic
enī angeli sp faciūt volūtatē dei. sic z ipsa
fecit. Et sic angeli nūq̄ ceciderūt necynq̄
peccauerūt. sic et ipsa nūq̄ peccauit. **Pro
quo** sciēdū q beata hgo peccare nō po-
tuit. nec p infirmitatē. nec p ignorantiā. nec
p maliciā. **Vñ** enī casus in pctm fit aliq̄
istor triū modoz. Et isti tres modi peccā-
di inter aplos inuenti fuerūt. **Petr⁹** nāqz
peccauit p infirmitatē humanā. qñ. s. timo-
re mortis christū ter negauit. **Paulus** per
ignorantiā. **Vñ. j.** **Timoth. j.** Ignorans
feci in incredulitate mea. **Judas** autē per
maliciā affectatā peccauit. qz christ⁹ libi
p̄dixit q malefaceret qñ dixit: **Vñ** hoī p
quē fili⁹ hoīs tradet. vt sic enī a phersa vo-
luntate retraheret. **Sz** ipse infelix iudas nō
acq̄cuit. s. christū ex certa malicia tradidit.
Sz beata hgo Maria cadere nō potuit
p infirmitatē. qz oīpotētia p̄ris p̄fortata fu-
it. **Nec** p ignorantiā. qz sapia filij illumina-

ta fuit. nec p maliciā. qz bonitate spū scti
repleta fuit. **Ter** tiū qd fecit eā dnaz an-
geloz est seruēs charitas. **Angeli** enī sēp
seruēt i charitate dei. Sic et ipsa hgo ma-
ria inquātū possibile ē filiū suū sup oīa di-
lexit. Et in signū hui⁹ stabat iux crucē ce-
teris aplis fugiētibus. **Vñ Cant. viij.** For-
tis est vt mors dilectio. **Vñ** ipsa dī mater
pulcre dilectionis. **Nā** ipsa duplicē dile-
ctiōez habuit. s. q ad filiū et q ad nos. **Iō**
in corde hginis Marię tpe passiōis chri-
di magna pugna fuit. **Pugnabāt** enī ad
inuicē i corde ipsi⁹ duo amores z duo do-
lores. **Duo** enī amores erāt isti. s. amor fi-
lij et amor generi humani. **Amor** filij nole-
bat ipsū pati. **Amor** hoī humani generi vo-
lebat ipsū mori. et sic int istos duos amo-
res magna pugna erat. **Sic** i corde Ma-
rię duo dolores erāt. s. dolor quē habitu-
ra erat d morte filij. z iō nolebat ipsū pati
et dolor quē habebat d p̄ditiōe generi hu-
mani. iō volebat ipsū mori. Et sic int istos
duos amores et duos dolores magna pu-
gna erat. **Nā** p̄m amor retraxit eā ne fili⁹
pateret. **Secūdo** amor quē habuit ad nos
icitauit eā vt fili⁹ moreret. Et sic p̄m amor
supauit secūdo. qz pot⁹ voluit filiū pati
q̄ humanū gen⁹ p̄ire. imo si passio filij suf-
ficiēs nō fuisset. ipsa cū filio. p nob cūcem
ascēdisset. **Quātum** ad tertiu sciēdū **S**
q tria fecerūt beatā hginē mariā m̄ez n̄az
Primū ē magnitudo m̄ez ei⁹. **Nā** m̄ia
ipsi⁹ ceteris misericordiis ē cōmunior z co-
piosior. **Vñ Bern.** Virgo beata copiosis-
sima charitate. sapiētibz et insipiētibz de-
bitricē se fecit. et oībz veniā petētibz m̄ez si-
nū aperit. **Reis** obtinet veniā. eḡnis mede-
lam. pusillis corde robur. afflicq̄ p̄solatio-
nē. p̄ditiōibz adiutoriu z liberatiōez. **Se-
cundū** qd fecit eā m̄ez n̄az ē gr̄e pleni-
tudo. **Nā** ipsa stetit i altissimo ḡdu gr̄az.
Altissimū autē i gr̄is. ē h̄c omnē gr̄az quā
gl̄iat se h̄c. **Ecd. xliij.** In me oīs gr̄a. **Vñ**
Bern. Maria an p̄ceptiōez plena gr̄a ab
āgelo nūciat. vt qz dudū sibi plena nob fi-
eret suppleta. **Si** enī vasi pleno aliqd cor-
pus imittit. q̄tum illud magnū est quod

immittitur. tñ necesse ē effluere de supple-
no. et in eam iā. dudū plenā de^o etern^o dei
filius in cōceptiōe in vter^o ei⁹ imittit. ideo
necesse est vt supelluat in eternū. **Vñ** ip-
sa dicit: **Trāsite ad me oēs q̄ cōcupiscitis**
me. Et in signū hui⁹ tunc beata xgo com-
parat collo. qz sicut collū est mediū int^{er} ca-
put et corp⁹. sic et ipsa inter nos et deum.
Itē ppter eminentiā et dignitatē. qz sic p⁹
caput collū eminet oīb⁹ mēbris. sic et ipsa
post christū eminet p̄ oīb⁹ sanctis. **Item** p-
pter administrationē. Sicut enī a capite
mediāte collo descēdunt oīa nutrimenta
corpis. sic a chusto p̄ beatā xginē in nos
veniūt oīa dona et bñficia q̄ de^o nob⁹ pfert
Nam ipsa est dispēlatrix grāz et bñficioz
dei. **Vñ** Aug. Maria hoīb⁹ multū tenet
qz p̄ eos habet q̄quid habet. qz si nos pec-
catores non fuisset. christus de ea carnē
nō assumpsisset. Nos igit⁹ sibi tenem⁹. quia
sum⁹ p̄ ipsam deo recōciliati. Et ipsa no-
bis tenet. qz mater nr̄a ē mater dei effecta
Vñ etiā Bern. Intuemini q̄to deuoti-
onis affectu a nob⁹ eam voluerit honozari
qz toti⁹ boni plenitudo inē ponit in Mariā.
vt p̄inde si qd sp̄s in nobis est. si qd gr̄e.
si qd salutis. ab ea nouerim⁹ redundare.
Tertiu⁹ qd fecit Mariā matrē nostrā. ē
nr̄a miseria et indigentia. et ipsius potētia
Est enī magna in potentia sup oēs creatu-
ras. q̄ nobis data est in adiutoriū. et i ad-
uocatā nr̄am apud filiū suū. **Pro quo**
sciendū. qz beata xgo Maria aduocat p̄
nobis. **Primo** sanctitat⁹ merita. si enim
merita alioz sanctor⁹ p nob⁹ ad deū inter-
cedūt. multo forti⁹ Marię merita q̄ pleni-
tudinem possidet meritoz. **Itē** si de⁹ vult
misereri alicui homī. ppter merita alicuius
sancti. quid tūc faciet ppter merita suę san-
ctissime matris. **Secundo** aduocat p no-
bis ardenti desiderio. Desidera enī scōz
sunt intercessiōes p nobis apud deū. **Vñ**
ipsa dicit **Lant⁹ ij.** Cū esset rex i accubitu
suo. nardus mea dedit odorē suū. **Nard⁹**
est qdā herba callida. et significat ei⁹ desi-
deria inflāmata. q̄ ad deū ascēdūt et gēn⁹
odorē sibi faciūt. **Tertio** aduocat pie-

tatis signo. **Legit⁹** enī in hīstoria ecclīasti-
ca. **Antipater** idume⁹ apud impatores
falsē accusat⁹ ē. **At ille.** Eiectis vestib⁹ ci-
catrices vulnez ondit q̄. p impatore pta-
lerat dicens: **Ego** me impator nolo excu-
sare coraz te. s̄ illa vulnera q̄ sustinui p te
testimoniū phibēt d me vtz diligo te. **Qd**
vidēs impator eū ad gratiā suāz recepit.
Itū modū aduocādi habet ipse christus
et mater ei⁹ ad deū p̄rem. **Vñ** etiā Bern.
Qd hō securū accessū habes ad deū. vbi mī
ante filiū. et fili⁹ aī patrē zc. **Pro quo**
sciendū qz beata xgo Maria tantā p̄fide-
tiam habet de omni re quā petit. qz etiā se
exaudiri nō dubitat. **Vñ** dicit **Aug.** sup
Joh. qz qñ i nuptijs dixit: **Vinū** nō hñt
Et tūc christ⁹ rñderet: **Quid** mī et tibi mu-
lier. nō dum venit hora mea. nō ppter hoc
dubitauit se non exaudiri. s̄ p̄fidenter ait
ministris: **Qd** cūqz dixerit vob⁹ facite. ac
si diceret vt ait **Aug.** **Licet** negare videat⁹
qd peto. tñ finaliter fili⁹ non patiet coraz
tot astantib⁹ me cōfundi vt in mea petiti-
one erubescētā hateā. **Firmū** nāqz credē-
dum est. qz qd petierit mater a filio suo.
hoc sibi rñdeat qz **Salomon** rñdit mī
suę dicēs: **Pete** a me mater qd vis. neqz
enī fas est vt auertā faciē meam a te. **Vñ** **B**
sciendū. qz post christū ad nullū scōz tāā
fiduciā hñe debem⁹. sic ad beatā xginē
Mariā. q̄ ē mater omniū nostrū. **Chrys.**
O dulcis. xgo non est fas te posse illū de-
serere. qz suā spem fiducialit⁹ i te ponit. **Vñ**
etiā Bern. Ille solus a laude xginis ma-
rię taceat. qz eaz semel innocatā in suis ne-
cessitatib⁹ ei⁹ auxiliū senserit sibi defuisse.
Quantū ad quartū nota exemplū i q̄ **X**
cognoscere poteris fidelitatē et bonitatez
xginis Marię. **Vñ** scribit **Vincenti⁹** in
speculo hīstoriali. qz duo nobiles. s. vir et
vxo⁹ erāt rhōmē carētes ple. qz tandē ieiū-
nijs. orationibus. et elemosynis. a deo. p-
lem obtinuerunt. castaz vitā deinceps du-
centes. vir post pauca pegrinatur et morit⁹
in peregrinatione. **Mulier** delicate nutrit
infantē noctib⁹ singulis a pueritia locans
eū secū in lectū. **Qui** virili gtate succedēte

Bermo

in fess. propria impugnavit. **Q**ue tñ a ieiunij
orōnibz et bonis opibz nō desisteat et oc
cultabat se. ne q̄s eaz impugnatā cognosce
ret. Adest dies ptus q̄ cum dolore occulte
peperit. 7 p̄ cōfusione humana infantes
strangulavit. et euz in cloacā piecit. **Q**uā
euz diabol⁹ in aīa sic captivā teneret. mite
batur eā cōfundere. **U**n specie clerici assu
mens rhomā intrat. dicit se notariū scrip
turis valde illuminatū fore. **S**cire se etiā
furta inuenire. et alia occulta cognoscere.
et h̄ oīa factis pbavit. **P**ā diabolus p̄te
rita bñ cognoscit. **C**aptaqz oportunitate
corā impatore et senatu mirabile inquit ē.
q̄ rhoma tota non est diu cōsumpta. p̄p̄
detestabile facinus in ea p̄petratuz. **S**tu
pent oēs: **D**iabolus factū narrat 7 mulie
rē ex noīe signat. **A**t illi: **F**alsū dicis. **H**ec
enī mulier boni testimonij. et laudabilis vi
te. et speculū virtutū. **A**t ille. sciebaz q̄ non
crederetis mihi. vocet et examinet. si p̄fes
sa 7 cōnecta fuerit cōburat. et si nō. ego cō
burar. **V**ocat fēmina ad palaciū. omnes
assurgūt. ponit in throno iuxta impatorē
q̄ indicabat ei de factis et dictis noni pro
phete. et q̄ eam accusaret in q̄busdā q̄ in
credibilia viderent. inbet vt se expurget vt
fateat. **A**t illa ait: **S**alomon docet omīa
debere fieri cū cōsilio. ideo iudicias peto vt
p̄ me rñsalem (qz mulier sum) p̄curē. **P**ā
inducit. papā linū tūc p̄fides adiūt. lachry
mis veniā petijt. cōfessionē cū amaritudine
fecit. petens p̄nitentiā q̄ntūcūqz vellet i
iungi. vt tñ in aīa nō periret. **P**apa p̄so
latur flentē. p̄ponēs negationē. **P**etri. pec
catū **M**agdalene. et lachrymis vniūsqz vi
missū. monet ne desperet. s̄ beatā ḡginem
adiutricē inuocet. dans spem q̄ p̄ eaz mo
dis oībz libereat. **S**z qz breue tēpus habes
dic vnū pater n̄r. p̄ oībus peccatj tuis. **C**ō
fortat mulier. innocat ḡginē **M**ariā. die
statuta intrat p̄sistoriū. assunt p̄ncipes cū
impatore. mulier in medio locat. notari⁹
vocat vt accuset eā. **I**ntuitusqz eam nō
agnouit dicens nō esse illā incestuosā. **E**t
impator: **V**triqz illa est quā aī accusasti.
Rndit notari⁹: **E**go nullū malū cognos

scio in ea. et quod auferre loq̃ malū de ea cū
video matrē dei circa eam stantē ⁊ p̃tege
tem. Ad hanc vocē omnes stupent. et se si
gno crucis signāt. et statim diabol⁹ dispa
ruit. femina honorat⁹ ab impatore. ab om
nib⁹ p̃ncipib⁹. et deo ⁊ gl̃iole matri sue om
nes gr̃as et laudes referūt. Qui sic saluat
sp̃erantes in se.

¶ Dies sabbati dedicata est
beate marie virgini.

Sermo clviii.

Drandum

Non sicut dies omnia dedica-
ta est resurrectioni. et sexta
feria passioni. sic dies sab-
bati dedicata est glorie christi. et
multiplici ratione. **Prima** est. quia passio
sanctorum consuevit in aliquo die celebrari. Be-
ata autem christo si non est passa martyrio car-
nis. passa tamen fuit martyrio mentis. Juxta il-
lud **Lud. ij.** Quia ipsius animam pertransibit
gladius doloris. Et istud martyrium fuit in
ea continuatum per totam sextam feriam et in sabba-
to sequenti. Sexta autem feria dedicata est
martyrio filii. et ideo sequens sabbatum de-
dicari debuit martyrio matris. **Secun-**
da ratio. quia sicut in die sabbati deus requi-
euit ab omni opere suo. sic christus intrans ma-
rie uterum requieuit. et venit in eius ventrem
et mentem. In nullo enim sancto spiritus sanctus
requie plene habuit nisi in christo et christe
Maria. quia in alijs sanctis habuit aliquid re-
pugnans saltem partim veniale. In christo au-
tem et christe Maria nihil repugnans inue-
nit. et ideo perfecte ibi requieuit. **Tertia ra-**
tio est. quia de die sabbati benedixit. sic beata
christo ab omnibus fuit benedicta. Quia primum elegit eam
in filiam. et filium in matrem. spiritus sanctus in sponsam. Et
ab angelo est benedicta quia eam salutavit. et a to-
to mundo quia eam venerat et laudat. **Quar-**
ta ratio est. quia sabbatum est medium inter diem
gandiosum. scilicet dominicum et penultimum. scilicet sextam feriam
sic ipsa est mediatrix inter deum et hominem.
Quinta ratio est. quia in die sabbati tota
hides perijt. et in sola virgine remansit. et
ideo sibi hec dies merito dedicata fuit.

Sequuntur exempla de beata

Maria inuocat hominem in vita. Legitur exemplum in dialogo cesarij. **I**uuenis quidam cui pater moriens multas diuitias dimiserat. qui intantum studebat torneamentis et vanitatibus huius mundi in vestibus et in equis quasi omnia bona sua effudisset. et cuidam militi iuxta se manenti multa vendidisset. et loco pignoris exposuit. et quod ille tandem voluit recedere de terra sua. sed quidam villicus suus videns eum tristis ait: **D**ne quare es tristis. vultis diuites fieri? **R**ndit. libenter vellem si cum deo possem habere diuitias. **R**espondit villicus. **S**equimini me et bene erit vobis. et statim dominus secutus est suum villicum. qui duxit eum per quoddam nemus in locum palustrem. ubi cepit loqui cum diabolo villico. **T**erritus dominus quasi eum cum quo loqueretur. **R**espondit cum diabolo. **E**t iuuenis plus timuit. et ait villicus diabolo: **A**dduxi vobis hominem supplicans ut cum antiquis diuitiis restitueretis. **C**ui diabolus: **S**i voluerit mihi esse tenor. dabo ei diuitias et honores super omnes cognatos et vicinos suos. **R**ndit villicus. **L**ibenter erit vobis obsequiosus et fidelis si habuerit ista. **C**ui diabolus: **O**portet cum abrenunciare altissimo. quod cum iuuenis renueret. dixit villicus: **Q**uid timeas. proferre vnum verbum. dicite abrenuncio. **T**andem iuuenis inducitur suasu villici. abnegauit altissimum. **C**ui diabolus: **A**dhuc opus imperfectum est. etiam abrenunciare debet matrem altissimi. **I**lla est enim quae maxima dona nobis infert. **Q**uos enim filius per iniusticiam perdit. mater per misericordiam et indulgentiam adducit. **A**d quod iuuenis multum expauit et turbatus super modum. **R**ndit: **Q**uare faciam. **Q**uare inquit villicus. fecistis quod maius fuit. facite nunc quod minus est. **A**bnegastis creatorem. abnegate nunc et creaturam. **E**t ille: **N**unquam eam negabo. et si debere perpetue medicare. et sic imperfecto opere redierunt. **I**n itinere autem venerunt ad quendam ecclesiam semiclausam. in quam iuuenis exiliens de equo intravit. equum committens villico. et ante ortum aurore prostravit se ante altare beate virginis **M**arie tenetis puerum in

uinis. et cepit eam invocare ex intimo corde. **E**rat autem super altare idem imago ipsius virginis puerum Iesum in sinu habentis. **E**t ecce meritis ipsius clarissime stelle maris. verus lucifer oriri cepit in corde superdicti adolescentis. **T**andem enim ei dominus propter honorem matris quam non negauerat donare dignatus est ei contritionem. ut per fletum rueret. et per planctum ecclesiam clamoribus impleret. **E**adem hora superuenit miles superdictus qui bona sua in vadio habebat. et videns ostium ecclesie apertum putans ibi diuina celebrare solus intrauit. inueniensque coram altari inuenit bene sibi notum lazarum chrymatez. et putans quod defleret suam paupertatem. retro quidam columnam secessit latebre rei exitum expectans. **C**umque instantius inuocaret beatam virginem. iuuenis. et non auderet invocare deum altissimum quem negauerat. vtrique audiens. beate virginis imago locuta est filio suo quem tenebat in uenis in hec verba: **D**ulcissime fili miserere huic homini. **P**uer homo matri nihil respondit. faciem ab ea auertit. **C**umque iterum rogaret filium per hominem. puer matri dorsum vertit dicens: homo iste negauit me. quid ei faciam? **P**ost haec verba imago beate **M**arie virginis surrexit. puerum Iesum super altare posuit. eiusque pedibus per na se prostravit. et ait: **R**ogo fili. ut propter me dimittas peccatum. **M**ox in faciem matrem eleuans. **R**ndit illi: **M**ater nunquam tibi aliquid negare potui. ecce propter te totum dimitto. **S**urgensque iuuenis exiit de ecclesia. tristis quidem de culpa sua. sed hilarius de indulgentia. **E**xiit quoque post eum superdictus miles latens. et quasi rem ignoraret. quesiuit. **Q**uare humidos oculos habet? **R**ndit de vento est. et ille: **D**ne non me latet causa tristitiae vestrae. habeo unicum filium si vult illam ducere in uxorem. omnia vestra vobis cum illa restitua. in super et diuitiarum mearum heredes vos constituam. **A**d haec iuuenis letus effectus. **R**ndit. **S**i bene facere digna remini plurimum mihi placeret. **R**esusus itaque miles ad uxorem suam. rei per ordinem retulit. **C**onsensit illa. celebrant nuptias. **I**uueni sub nomine domini omnia bona sua restituit. **E**t iuuenis iste postmodum omnibus diebus vite suae regit beate virginis. et ei fideliter usque ad

Sermo

mortem fuit: qz p eaz meruit remissionē
 peccator. insup etiā cōsolationē tp alium
 bonor. **I**tem nota exemplū in q cogno
 scere poteris quō beata xgo Maria sūe
 nit hōi in morte. et quare sabbatis diebus
 gloriosa xgo a qlibet deuote est veneran
 da. Legit in dialogo cesarij. q in vicinio
 ciuitatis Tridēting silua est. in qua latro
 nominatissim⁹ versabat. a q multi tēpda
 bant. Et q se defendere voluerunt nec po
 tuerūt occidebant. Hic cū die quadā mo
 nachum quendā ordinis nrī obuiā hret.
 sperās q pecuniā haberet et portaret. Ait.
 nisi voluntarie me seqns occidā te. Quē
 cum monachus sequeretur et qreret in via
 quis esset v l qd opis haberet. Rndit. ego
 sum ille famosus latro nomē suū expmēs.
 Cui cū monachus diceret. Jam incipit
 canescere et non timetis piculū aīe vestre.
 Rndit. non plus q pecus. Et tacuit mo
 nachus. Veniēs autē ad speluncā illi⁹ ait
 intra se: Si possem hūc hominē cōuertere
 magnū pstarē deo obsequiū. Dixitq ad
 latrones. Si licet mihi aliqd interrogare
 vos. Rndit ille: Licet. Monach⁹ subiun
 xit. Qualis exiit vita vīa a pncipio. Re
 spondit ille. pessima. Qū puer erā cū oīb
 socijs meis cōtendebā. factus adolescens
 furto opam dedi. deinde in virū. pficiens
 latrocinia exercui. in quibz adeo. pfeci ut
 hodie caput et magister sum oībz latronū
 huius puincie. Ad quē monach⁹: Nūqd
 non timetis penas eternās hmoi opibz p
 patas? Dicēte illo. de aīa mihi nulla que
 stio est. qz perdita est. Monachus quid si
 possem vobis oīdere viā saluē. velletis m
 acquiescere. an non? Ait latro. etiā p sentirē
 Et ille: Jeiunate vnū diē in hebdomada
 in honore sanctę dei genitricis. et nullū eo
 rem die ledatis. et sciatis. p certo qz grāz
 apud filiū eius obtinebitis. Rndit latro.
 hoc reuera faciā. et etiā voueo qz nihil eo
 die comedā. nullū tēp dabo. nullū ledam.
 Elegitq diē sabbati nihil illo male ope
 rans. imo plurimos de sociorūz manibus
 tēpdandos siue occidēdos ad honore be
 atę xginis Marię eripuit. Eodē tpe tri

centū p circūitū ab hostibz īstatabat. et ex
 euntes satellites ciuitatē cū hostes die sab
 bati insequerent. iā dictū latronē inermēz
 ppter sabbatū cū cētens ceperūt. et cū esset
 fortissim⁹ nō se defendebat cū capetur nō
 se excusabat. nec loq voluit interrogatus
 cū duceretur. veniēsq in ciuitatē mox vt co
 gnitus ē. patibulo adiudicat⁹ est. Mutu
 tū vt credit beate xginis sup pulcritudie
 corpis eius indices moti in h cōuenerunt
 vt puincia abiurata vineret. Q cū ille ob
 tineret et diceret nō faciā. Melius est enī
 vt h peccata mea luā qz in futuro. Rnde
 runt. Si non. tu decollaberis. Non curo
 inq qualis sit pena dūmodo occidar. Et
 illi. Vis vt tibi vocet sacerdos. Respōdit
 Non est necesse: Omēs enī christiani estis.
 oībus vobis pcrā mea q vnq in hac pū
 ti vita cōmisi pfitēor. Q cū fecisset cū mul
 ta cōtritione. nihil se vnq boni fecisse testa
 batur pter illud ieiuniū qd a monacho di
 dicerat. Sicq extra ciuitatē duc⁹ decolla
 tus est. et i eodē loco sepult⁹. Nocte eadē
 vigiles portarū circa eius tumulū lumina
 ria celi⁹ emissa viderūt. Quinq extrū
 matronę corp⁹ ei⁹ effodiētes et caput cor
 poris adaptātes posuerūt in feretro nūq tex
 turę purpura supposita. ex qbz qtuor sin
 gulas candelas ardētes in manibz hñtes
 p quattuor ptes feretnū tollētes. quinta q
 clarissima erat oīum cū cādela sequēte ad
 portā ciuitatis vsqz venerūt. corp⁹ ibi de
 ponentes. Custodes ista vidētes timuēt
 putātes esse fantasma. qbz vna illarum di
 cebat: Dicite volo epō vīo. vt capellanū
 meū a vobis decollatū in tali loco ecclesię
 honorifice et reuerēter sepeliat. minas ad
 tens si negligeret et noīauit se mariā esse.
 Mane aut cū h epō nūciata essent. cū de
 ro et ppo exiēs. purpurā tēposuit. caput p
 cū corp⁹ vnū vidēs expanit. texturāq
 purpureā humanū artificiū excedentē ad
 mirans. relatis credidit. hominēq cum ti
 more et honore maximo non vt latronem
 s vt chasti martyre in loco designato sepe
 liuit. Ab illo g tempore vsqz hodie vix ali
 quis adultus inuenitur in illa puincia q

eius exemplo diē sabbati in honore domi-
 ne nre non ieiunet. **N**ota aliud exēplū
 de beata **M**aria i q̄ cognoscere po-
 teris quō sbuenit hōi q̄ncq̄ etiā post mortē
 fuit in bibernia iuuenis quidā nobilis q̄
 q̄uis scō toto dedit. tñ beate **M**gini fuit
 deuot⁹ in b. q̄ ei singulis dieb⁹ q̄nquage-
 nas salutationes p̄soluit. **Q**ui infirmat⁹
 ad extrema deductus est. **L**ūq̄ diu iacuis-
 set mortuus reuixit. et mulieri assedēti sibi
 clamans dixit. **E**xito voca sacerdotē. **S**a-
 cerdote adueniente corā oīb⁹ p̄fitebat⁹ di-
 cens: **E**go fui rapt⁹ ad tribunal christi. et
 cū in trib⁹ maxime accusarer a demonib⁹
 et ferri deberet sententia p̄tra me. p̄ssima
 mater christi rogauit filiū suū vt ad corp⁹
 redire locū p̄nitentis susceptur⁹. qd̄ et fa-
 ctum est. **U**nū de peccat⁹ erat. q̄ decimas
 ex agris meis et bonis sacerdotib⁹ s̄traxi.
Secundū q̄ p̄sces cum socijs meis religi-
 osis p̄sonis furatus fui. **T**ertiū q̄ segetes
 pauperū cū canib⁹ venaticis p̄culcaueraz.
Ad b̄ rustici ab eo dānū passi dixerūt: **C**ur
 debuisti dñe p̄ his dānari. cū vobis hoc
 puro corde dimisim⁹. **A**t ille. vestra remis-
 sio non sufficit mihi ad salutem. q̄ dicit⁹
 eram ad soluēdum q̄s vos ad relaxandū.
Hec dicens iussit damna restitui. et sic de-
 cessit. **I**tem aliud exēplū de b̄a virgīe
 maria i q̄ cognoscere poteris quō p̄ctōres
 et mali hōies conūturnt. et boni erūt p̄ me-
 rita gl̄iose **M**gini. **F**uit q̄dam vir
 nobilis. b̄ tyrann⁹ tot⁹ erga suos et alienos
 ita vt omnes vindictā peterent a deo. **E**t
 hunc p̄tigat infirmari ad mortē. **Q**ui ad-
 uocans ep̄m loci illi⁹ pure cōfessus est. a q̄
 petiuit vt sibi sanitatē impetraret a deo. p̄-
 sūto tñ p̄s iuramēto q̄ de cetero neminē
 lederet. **Q**uo cōualescēte amplius indiffe-
 renter omnes lesit. ita vt non solū ei s̄ etiā
 ep̄o oēs maledicerēt. **P**ost h̄ iterū infir-
 matus est et oppressus igne sacro sicut p̄s
 vt oīa eius mēbra arderent. ita vt de vita
 despararet. **V**ocauit igit ep̄m p̄mittens sa-
 tisfactionē de iuramēto non fuato. vt ite-
 rum p̄ eo oraret vt sanus fieret. q̄ renuit re-
 cedens cum indignatiōe. **A**ppropinquā-

te aut mortē clamauit. et respexit in celum.
 et ibi vidit in aere pendentē filiū dei i cru-
 ce. et matrē suā sibi astāre et orāte p̄ eo. **A**t
Iesus ait. **M**ater non possum facere. **E**c-
 ce enī rurū crucifixit me et oñdit ei cicatri-
 ces sanguineas. **Q**uidēs p̄ctōr ingemu-
 it exclamās voce magna. **D** bone iesu si et
 crucifixi peccatis meis matrē tuā semp ho-
 norau. **I**eiunauerat enī oīni sabbato ad
 honorem beate **M**gini. **L**ūq̄ sic clamaret
 audiuir vocē iesu dicentē matri orāti. **E**c-
 ce mater dedi eū tibi. et sanatus est. q̄ post
 modū venditis omnib⁹ restituit ablata. et
 ingressus claustrū deo seruauit et beate vir-
 gini **M**arie vsq̄ ad finē vitē suę. **A**liud **F**
 exēplū de quodā rustico q̄ dānat⁹ fuit.
 set nisi beata **M**go **M**aria sibi subuenisset
Erat vir q̄dam sc̄laris rurali ope dedit⁹.
 et alijs mūdānis studijs occupat⁹. q̄ cum
 multis prauis actib⁹ esset intētus. etiā dū
 terrā suā exararet. q̄tum poterat terre vicī-
 nis suis surripiebat. et metas suas trāsgre-
 diens. iugerib⁹ suis terrā alioz furtim so-
 ciabat. **H**ic tñ **M**ariā sanctā genitricem
 dei sep̄ius in mente habebat. et plerūq̄ de
 uote eam salutabat. **I**ste ḡcū esset defun-
 ctus. cōnenerūt demones aīam ei⁹ rapere
 cōfidentes. fuerūt etiā angeli. q̄ cū p̄ferrēt
 pauca ab eo facta bona. ceperūt demones
 p̄tra p̄ferre innumerabilia mala. **L**ūq̄ ob
 h̄ exultātes putarēt se vicisse. vnus intulit
 ex angelis. q̄ cum magna deuotione soli-
 tus erat salutare dei genitricē **M**gine ma-
 riaz. b̄ audiētes sp̄s maligni et imundi re-
 licta hōis aīa recesserūt cōfusi ab ea. **S**icq̄
 amia illa erepta ab aduersarioz p̄testate
 p̄petuā damnationē euasit largiente deo
 p̄ merita sanctę dei genitricis **M**gini. **D**a-
 ne. **E**t postmodū oīb⁹ q̄b⁹ dāna intulit.
 auferēdo bona ipsoz plene satisfecit. et oīa
 iniusta restituit. et sic postmodū vitā i bo-
 no finiuit. **D**e gloriosa **M**gine **M**aria **B**
 q̄dā sequunt⁹ exēpla. **I**n q̄dā cenobio erat
 monach⁹ secretarij officio fūgēs. b̄ valde
 erat lubricus et demoniaco instinctu. ali-
 quotiens libidinis vrebatur estibus. et ta-
 men genitricem dei non modice diligebat

Sermo

et quotiens pertrāsibat altare ei⁹ dicebat:
Aue maria gratia plena. Sicq; eam cum
reuerētia salutabat. Adiacebat aut ipsi cō
nobio flumi⁹ qdam quē p̄dictus frater p/
transibat qñ ad explendā cōcupiscentia⁹
suā pgebat. Quadā igit nocte volens ire
ad scelus assuetū corā altari vt solit⁹ erat
sanctā salutauit Mariā. ac deinceps ecclē
sic ianuā aperiens. ad p̄dictū flumi⁹ pue/
nit. quē dū trāsire vellet a diabolo impul/
sus in eundē cecidit. et mor diuersus ibi/
dem interiit. Cui⁹ aiāz mox rapuit multi/
tudo demonū. cupiētes eam deferre in ba/
ratrū. s̄ pietate dei affuerūt ibi etiā angeli
si possent illi aliqd ferre solati⁹. Quib⁹ ve/
nientib⁹ dixerūt demones vobis ptumaci/
bus. vt qd huc aduenistis. nihil i hac aiā
habeat. qm̄ ppter mala opa q̄ gessit. p̄cessa ē
nobis. Ad h̄ tristes valde sancti angeli. dū
nō sufficiēter haberēt qd. pferret boni ope/
ris: Ecce subito aduenit sc̄a dei genitrix
maria. et liberali auctoritate dixit demoni/
bus illis: Cur o neq̄ssimi spūs hāc aiāz ra/
puistis? Rñderūt qz inuenim⁹ eam cōsum/
masse vitāz in opib⁹ malis. At illa. Falsa
sunt inq̄t q̄ pferitis. scio enī qz nūq̄ aliq̄
pergens nisi me p̄mū salutādo a me licen/
tiam accipiebat. ⁊ rediēs h̄ s̄lī agebat. Qz
si dixeritis qz vim facim⁹ vob. ecce ponam⁹
in iudicio sūmi regis. Cūq; ex his alterca/
rent inter se. placuit altissimo dño. p meri/
tis suę sanctę matris vt aiā fratris rediret
ad corp⁹ quatin⁹ p̄nitentiā ageret d̄ p̄c̄is
Interea aduenerat temp⁹ q̄ fratres ad cā/
tandos hymnos cōuocarent. et dū mora
fieret ad pulsandas matutinas. surgentes
aliq̄ de fratrib⁹ secretariū p̄dictū q̄sierunt
et eū imersum in aqua reperiūt. Cui corp⁹
ex aqua trahentes mirabant cogitātes q̄
occasione h̄ ei cōtigisset. Cūq; opinantes
plurima inter se sermocinarent. mirum
immodū: Ecce ille frater surgens a morte
inter eos astitit. viuus. et narrauit fratrib⁹
quē cōtigerant sibi. et quō euaserat succur/
rente dei genitrice. Post h̄ nō solūz illud
vitiūz per quod delectari solebat deseruit
s̄ etiā deo et sanctę eius genitrici feruenti⁹

seruiuit. et sanctis actib⁹ vitā cōsumās in
pace aiām reddidit. **Exemplū aliud.**
Quidā cleric⁹ in cartbaginensi vrbē de/
gebat. q̄ erat lenis morib⁹. s̄lī curis dedit⁹
carnalib⁹ desiderijs etiā vltra modū subie/
ctus. Hic tñ sanctā dei genitricē frequēt
in memoria habebat. et etiā sepissime salu/
tatione angelica salutabat. Qui dum vt
fert ab inimicis esset pemptus. scientes eū
satis irreligiōsā vitā duxisse. decreuerunt
eum extra cēmiterīū sepeliri debere. Qd et
ita fecerūt extra atrīū. nō vt talē decebat vi/
rum tumultātes. Et dū illic p̄ triginta di/
es iacuisset. sc̄a xgo xginū illius miser/
ta apparuit cuidāz clerico dicens ei talia:
Cur ita egistis erga meū cancellariū vt po/
neretis eū extra cēmiterīū vestrū? Cui in/
roganti quis esset ille eius cācellari⁹. sc̄a
xgo dixit. Ille q̄ ante triginta dies a vob
extra cēmiterīū est tumult⁹. mibi deuotiss/
sime seruebat. et corā meo altari me sepis/
sime salutabat. Citius ḡite et corpus eius
de indecēti loco auferētes in atrio ponite.
Hec dū ille narraret cūcti vehemētē ad/
mirati sunt. tumultūq; ei⁹ aperuerūt ⁊ flo/
rem pulcherrimū in eius ore inuenerūt. et lin/
guam eius integrā et sanā. ⁊ quasi ad lau/
dem dei paratā. Intellexerūt itaq; cūcti q̄
aderant. qz dei genitrici ex suo ore fecerat
fuitiū. qd sibi fuisset placitū. ⁊ relato cor/
pore eius ad cēmiterīū cū dei laude decēt
sepelierūt. Qd non solū. p illo sed etiāz. p
nobis sanctā Mariā fecisse credimus. q̄ti/
nus et nos h̄ audiētes accendāmur in dei
et eius amore. **Exemplum aliud.** Alē
quoq; cleric⁹ qdam in quodā loco cōmo/
rabat q̄ et ipse deo et ei⁹ alme genitrici saq̄
erat deuot⁹. Qui iter cetera actū bonorū
studia q̄b⁹ eidē sanctę xgini placere cura/
bat. hanc antiphonā in ei⁹ laudē mēte de/
uota cātābat. Gaude dei genitrix xgo im/
maculata. gaude quę genuisti eterni lu/
minis claritatem. gaude quę gaudiūz ab
angelo suscepisti. tu sola mater innupta/
te laudat omnis creatura. genitricem lu/
cis. sis pro nobis quesum⁹ pia interuētrix.
Hic ḡ cum languore corrept⁹ ad extrema

peruenisset. cepit anxari ⁊ pauore magno
perturbari. Cui apprensus sancta **M**a-
ria dixit ei: Cur tanto timore trepidas. qui
totiens mihi gaudium annūciasti? **N**e pa-
neas quoniam nihil mali patieris s̄ gan-
dij qd̄ mihi h̄cinebas amodo p̄ticeps eris
Audiens h̄c ille putabat se sanitati resti-
tutum. et dum se cum leticia erigere vellet.
anima eius a corpe egrediens. petijt para-
disi gaudium. vbi sicut p̄miserat ei sancta
dei genitrix. letabit̄ per eterna sc̄la. **E**rgo
pensandum est quantum debeat mente re-
tineri q̄ sibi fuientibz nō desinit auxiliari.

Explacunt sermones discipuli cōmu-
nes omni tempore p̄dicabiles.

Allegationes abb̄reniate.

In decre. dis. xxiij. Nullus ep̄s. i. i. decre-
tis distinctione. xxiij. c. Nullus ep̄s.

In decre. xxiij. q. v. Cum caput. i. i. decre-
tis causa. xxiij. q. v. c. Cum caput.

In decre. de p̄g. dis. ij. Ex p̄missis. i. i. de-
cretis. de p̄nitētia distinctione secūda.
paragrapho. ex p̄missis.

In decre. de p̄se. dis. iij. Per baptismum
id est. in decretis. de cōsecratōe distincti-
one quarta. capitulo. Per baptismum.

Lib. ij. q. xxiij. i. sanct⁹ **T**homas d̄ aq̄/
no. secūda secund⁹. f. sūmē sug. quēstōe
xxij.

Lib. super. iij. dis. xxiij. i. sanct⁹ **T**homas
de aquino super quarto libro sentētiarū
distinctione. xxiij.

Bonauen. super iij. dis. xv. i. Bonauen-
tura super quarto libro sentētiarū distin-
ctione. xv.

Ray. i. Raymundus.

Dosti. i. Dostiensis.

Innoc. i. Innocentius.

Aug. li. v. p̄fel. i. Augustinus q̄nto libro

confessionum.

Aug. de ciui. dei. i. Augustin⁹ de ciuitate
dei.

Isid. ety. i. Isidorus in libro etymologi-
arum.

Isid. de sum. bo. i. Isidorus de summo bo-
no.

Bregi. in moral. i. Gregorius in libro mo-
ralium.

Bregi. in regis. i. Gregorius in registro.

Bregi. sup. ezech. i. super ezechielem.

Bregi. in omel. i. in omelia.

Anse. i. anselmus.

Cassi. i. cassiodorus.

Amb. sup. Luc. i. Ambrosi⁹ sup. Lucam.

Sene. i. Seneca.

Hen. de vri. i. Henric⁹ de vrimaria.

Guilhel. lugdu. i. Guilhelm⁹ lugdunēsis

Vitalpa. i. Vitalpatrum.

In dialo. cesa. i. Celsarius in dialogo.

Aristo. de regi. prin. i. Aristoteles de regi-
mine principum.

Aristo. poli. i. politicorum.

Aristo. ethi. i. ethicorum.

Aristo. phyl. i. physicorum.

Cōmen. vj. prin. i. cōmendator sex prin-
cipiorum.